

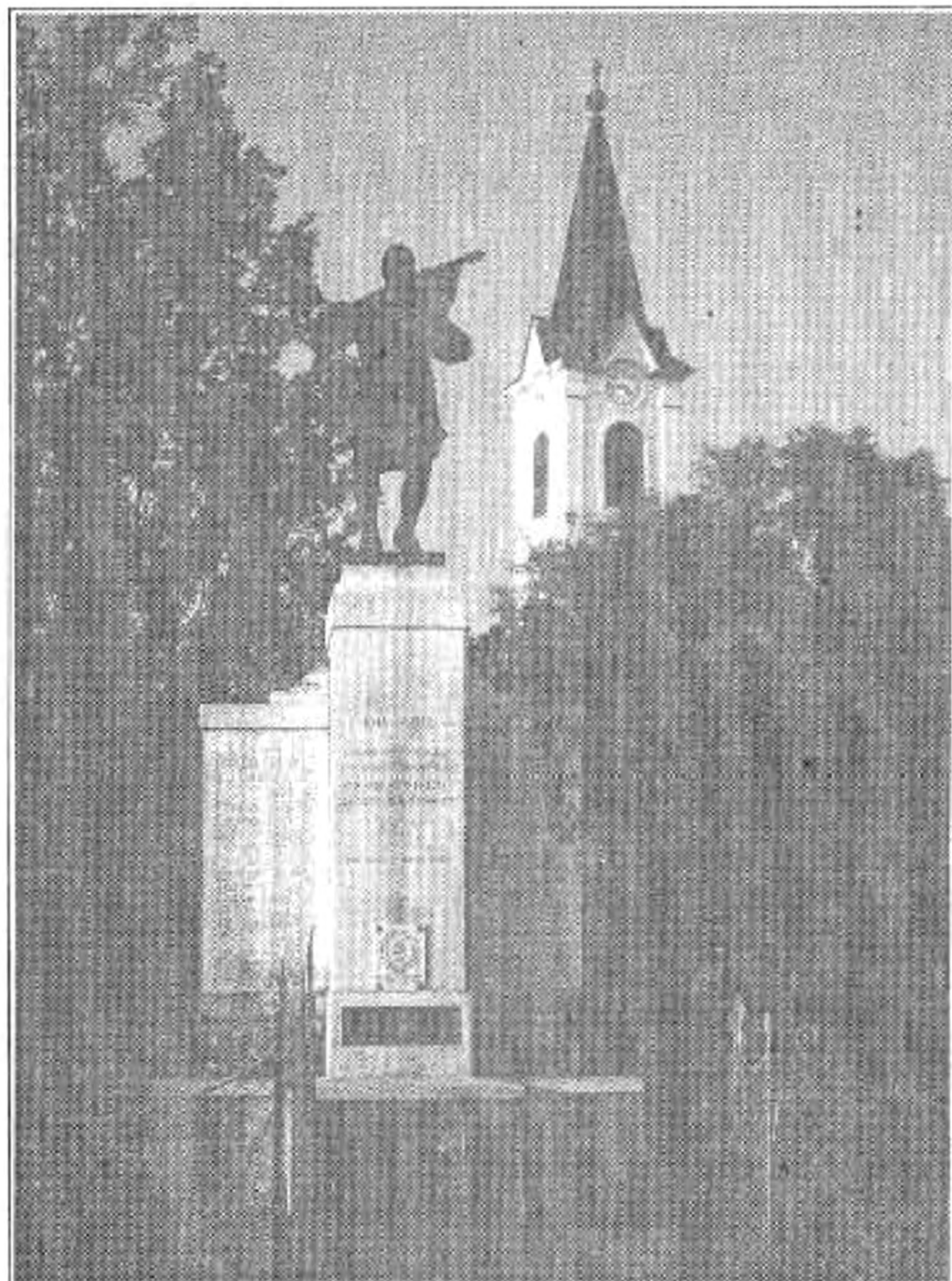
Szentandrás Híradó

ÖNKORMÁNYZATI HAVILAP

1997. június

Ára: 42 Ft

III. évfolyam, 6. szám

A tartalomból

Gazdajegyző hírei	6. oldal
Szentandrás nevű települések	
II. találkozója	8. oldal
Öntsünk tiszta vizet a pohárba	9. oldal
Útjavítás	9. oldal
Ki mit tud?	10-11. oldal
Óvja gyermeke egészségét	16. oldal

dr. Aszódi Imre

Szentandrások

Szentandrások, Szentandrások,
magyarhoni szép szállások,
századokon át ki őrzött,
hogy most szólnak fiak-ősök?

Ezerarcú történelem
sodrásában az énekem
messzehangzik, értetek szól,
így lettetek mind egy akoll!

Egyik a búzáját hozza,
másik esküszik Krisztusra,
aki vezette és védte
némelyiket ezer éve!

Ósi mind a jó nemzetség,
miben virágzik az egység,
ezt ápolja a hat község,
ez az igazi örökség!

A vérszerződés azt írta,
óvja testvérét a szittya,
ebből lett a magyar végre,
a népek legszebbik éke!

Ma is ez a hitvallásunk,
egységben erősen állunk,
az ellenség nem nyer teret,
ahonnan jött - visszamehet!

*Szentandrások találkozója
1997. június 6-7.
Békésszentandrás*

IGAZSÁGOSABB ÉS TESTVÉRIESEBB VILÁGOT!

A Magyar Katolikus Püspöki Kar körlevele a hívekhez és minden jóakarátú emberhez a magyar társadalomról

KULTÚRA

Egyéni és társadalmi létünk megújulása nem csupán a társadalmi, a politikai és a gazdasági élet átalakulásától függ, hanem jelentős mértékben *egyéni és közösségi életvitelünk* milyenségétől is. Ebben az összefüggésben három témakört kívánunk kiemelni: a kultúra, a kommunikáció és az oktatás területét.

A szó tágabb értelmében *kultúrának* nevezzük mindazt a tudást, ami megszabja az ember életmódját, vagyis szükséges az embernek ahhoz - Teremtőjének felhatalmazását és parancsát követve -, hogy élete során saját személyiségét alakítsa, személyes kapcsolatokat teremtsen, közösségeket alkosson, s tevékenységével az élet különféle területein alkotásokat hozzon létre. „A kultúra szó általános értelemben mindazt jelenti, amivel a maga sokirányú szellemi és testi képességét kiműveli és kibontakoztatja az ember” (GS 53). Kultúra nélkül nem lehetséges emberi értelemben vett élet. E területen szót kell ejtenünk mind egyéni élet- és gondolkodásmódunkról, mind pedig a közösségi, kulturális struktúrákról (intézményekről).

A (társadalmi) *kommunikáció* a kultúrától el nem választható, de attól mégis különböző jelenség. Jelentősége mindnyájunk számára az, hogy igazi közösség (*communio*) nem jöhet létre kommunikáció nélkül. A társadalom (és a benne élő ember) csak a társadalmi kommunikáció révén válhat igazi közösséggé, amelyben az egyes tagok és csoportok számára az a közös tudás (maga a kultúra) válik elérhetővé, ami túl azon, hogy megadja az emberi élet módjának lehetőségét, megadja az egyéni és a közösségi azonosságtudat (identitás) kialakulásának lehetőségét is. Vagyis a (társadalmi) kommunikáció teszi lehetővé az egyén számára a társadalom közösségébe való beilleszkedést és a társadalmi konszenzus kialakítását; a szocializációt, s ezáltal fontos eszköze a társadalom szerveződésének. Minthogy életünk forrása, alapja és beteljesedése a szeretet, ezt nem

elegendő csupán személyes kapcsolatainkban, a magánéletünkben megélnünk, hanem meg kell teremtenünk a társadalom életében is. II. János Pál pápa ismételt felszólított arra, hogy a szeretet civilizációját kell felépítenünk, Krisztus példája nyomán, mert csak ez tudja biztosítani az emberiség boldogulását, sőt egyáltalán a túlélését is.

Az *oktatás és a nevelés* a társadalom kibontakozásának, a személy fejlődésének elemi és nélkülözhetetlen eszköze. Az emberi haladást az biztosítja, hogy az elődöktől ránk hagyományozott tudást és tapasztalatot továbbadjuk az utánunk következő nemzedékeknek. Egyre gyorsabban változó világunkban, s különösen a Magyarországon végbemenő mélyreható átalakulások közepette kiemelten fontos szerepe - és felelőssége - van az oktatással foglalkozó intézményrendszernek. De talán még ennél is fontosabb a nevelés, mind az egyén, mind a társadalom szempontjából, hiszen a szabadnak teremtett ember önmaga felelős életének, személyiségének alakításáért, egy társadalom tagjainak pedig közösen kell vállalniuk a felelősséget egymásért és a közjóért.

Helyzetkép

Egyéni életvitelünk

Nehézségeinkért és gondjainkért *magunk is felelősek vagyunk*. Az elmúlt évtizedek súlyos károkat okoztak testi-lelki egészségünkben, sokakban megtépázták az eszmények és az értékek rendjét is. A megújulásnak is feltétele tehát, hogy Isten színe előtt megvizsgálva lelkiismeretünket, *számot vessünk magunkkal*, és felülvizsgáljuk eszményeinket is, s ahol szükséges, változtassunk magatartásunkon, szemléletünkön, esetleg hibás vagy torzult értékrendszerünkön.

Bármilyen sok pusztítást okozott is az elmúlt negyven év, egyre kevésbé háríthatjuk csupán a múltra a felelősséget. A társadalomban *minden egyes embernek megvan a sajátos felelőssége*, kötelessége. A közérköcsök megromlása, a korrupció, a politikai hatalom-

mal való önző visszaélés, egyesek tisztességtelen meggazdagodása súlyos tehertételként nehezedik ránk. Az is tény azonban, hogy legtöbben nemcsak szenvedő alanyai, hanem részesei is vagyunk társadalmunk torzulásainak, akár saját helytelen tetteinkkel, akár passzív hallgatásunkkal. Mindnyájunknak személyes kötelessége a ránk váró feladatok megkeresése és azok felelős elvállalása.

Megcsappant az élet tisztelete. Az öngyilkosságok száma, főleg a fiatalok körében - az 1988 óta megindult csökkenés ellenére is - igen magas. Szaporodnak az élet elleni bűntettek. Szinte gyakorlattá vált a meg nem született életek kioltása. Nyilvánosan vitatkoznak a gyógyíthatatlannak ítélt szenvedő élet mesterséges befejezéséről. Egyes politikusok a kábítószerfogyasztás egyes formáinak engedélyezését javasolják.

A lakosság számottevő része önkiszákmányoló, egészségtelen, önpusztító, embertelen életmódba kényszerült bele. *Sokan elvesztették önbizalmukat és a jövőbe vetett reményüket*, elsősorban az elszegényedés, az állástalanságtól való félelem, a szociális és gazdasági lehetőségek romlása miatt.

Az európai értékvizsgálatok tanúsága szerint a magyarországi társadalom európai összehasonlításban kiemelkedő mértékben *individualistává* vált. *Önzésünkben csak magunkkal törődünk*. Elfelejtettük a közös öröm, a közös felelősségvállalás értékét, az egymással törődés kötelességét. Öröndetes viszont, hogy vannak az előbbivel ellentétes törekvések. *Számos önkéntes civil kezdeményezés indult karitatív céllal*. Az egyházközségekben és gyülekezetekben az utóbbi néhány évben megkezdődött és megerősödött az öregek, a betegek, a nagycsaládosok és az egyéb rászoruló felkutatása, támogatása. Óriási jelentősége van ezeknek az alulról induló *önsegélyező szerveződéseknek*, különösen akkor, amikor az állam egyre kevesebb pénzt fordít a

szociálpolitikára. Fontos a szűkölközőkkel való szolidaritás, a nélkülözők támogatása, az így kialakuló közösség.

A kultúra

Más összefüggésben már látuk, hogy az elmúlt évtizedekben erkölcsi világunk, *értékrendünk meglazult*, sok vonatkozásban szinte teljesen *elpusztult*. Ez az országos méretű értékvesztés még kiáltóbban jelentkezik a mostani változó társadalmi viszonyok között. Nem látszik jelentős törekvés arra, hogy az emberek eltorzult értékrendje jobbá legyen, műveltségük újra növekedjen, hogy szükség esetén segítséget kapjanak a beilleszkedéshez a társadalom életébe, növekedjen felelősségtudatuk önmagukért és a közjóért.

Tovább romlott az *élet minősége*; nemcsak anyagiakban, hanem a kulturális és morális értékek tekintetében is. Ennek veszedelmét és káros következményeit nem lehet alábecsülni, hiszen ezeknek az értékeknek alapján fogalmazódik meg, hogy miért érdemes élni, mivel tartozunk Istennek, önmagunknak és embertársainknak, mi a jó és mi a rossz. Mivel a főntebb leírt romlás igen elterjedt a társadalomban, a közvélemény sem segíti az egyént értékek (köztük a morális értékek) elsajátításában és megtartásában.

Az értékvesztés különösen három területen jelentkezik drámaian: a közéletben, a családi életben és a kulturális életben.

(*folytatjuk*)

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Hálás szívvel mondunk köszönetet mindazoknak, akik
BAK ANDRÁS
 temetésén megjelentek,
 sírjára
 koszorút, virágot
 helyeztek,
 fájdalunkat
 enyhíteni igyekeztek.

A gyászoló család

Gondolatok a Hősök szobránál

Európa népei közül a legtöbbet szenvedett a más népek elnyomása és háborúi miatt az ír, a lengyel és a magyar. A magyar nemzet történelme tele van háborúval. Mégis élünk.

Igen bölcsen tették elődeink, amikor május utolsó vasárnapját a hősookról való megemlékezés napjává tették. Szerke az országban a legkisebb falvacskaig kegyelettel emlékeztek meg a hősi halottakról a felállított emlékművek előtt.

Az igazság ezt kívánja. Hiszen nincs nagyobb szeretete annál senkinek, mint aki életét áldozza barátaiért. Ezt olvashatjuk a Szentfrásban.

Szenvedéseikről, elszántságukról és hősi tetteikről könyvtári mű született.

Még mindig keveset hallunk hőseinkről a hírközlő médiákban, mintha szégyelnünk kellene őket.

Azért is írom ezeket a sorokat, mert ha késve is foglalkozunk a gondolattal, még mindig jobb, mintha sohasem jutna eszünkbe.

Szülők, nagyszülők, büszkén mondjátok el gyermekeiteknek, unokáitoknak mindazokat az eseteket, amelyek a család hősi halottaival kapcsolatos! Nem szégyen az, még ha a ma ifjúsága nem is nagyon hallgatja meg az idősek elbeszéléseit. Ha merítenek erőt magukban a munkájuk becsületos végzéséhez már tettünk valamit

Széchenyi mondja: „Csak a gyöngye szereti önmagát, az erős egész nemzetet hordoz szívében.”

Sokszor talán nagyon elvagyunk foglalva a magunk bajával, pedig ha mások gondjait is figyelemmel kísérjük érezhetjük, hogy a bajban nem vagyunk egyedül.

Legyen mindnyájunk számára öröm, hogy községünkben élnek olyan emberek, akik merték kezdeményezni a község hősi halottairól való kegyeletes megemlékezést.

Köszönet Szűróvecz Vince esperes úrnak, hogy szentmise áldozat bemutatásával, a szentbeszédben külön kiemelten felhívta híveinek figyelmét az ünnep lényegére. Öröm, hogy szinte a templomba járók nagy többsége mise után igyekezett a Hősök kertjéhez, hogy gyermekével vagy unokájával ott legyen az ünnepségen.

Őrizzük ezt a hazafias, kegyeletes gondolatot tovább, hogy ezután szinte felszólítás nélkül is jelentkezzenek a cserkészek, a versmondók, az éneklő ifjak is az ünneplésre.

S végül legyen köszönet mindazoknak, akik az imát, a verset, a virágot, a koszorút példamutató módon tették a helyére. A magyarság összefogásának egyik jele volt ez az ünnepség.

D. Kiss Sándor
mint emlékező

Halottaink

Távol mezőn és dombon és
hegyen
Alusznak ők, és sírjuk jeltelen.

És tenger mélyén és sivatagon,
És nincs kereszt fölöttük, nincs
halom!

Négy anyaszélnék minden tájai
Látták harcolni őket s hullani.

Ily aratásod nem volt, s ne legyen,
Óreg Kaszás e földi téreken.

S míg annyi gaz és annyi gyom
maradt,
Elvittél sorra szépet, fiatal.

Húszéves lángészt, férfit, aki ép,
És nem pótolta őket semmiképp.

Két kézzel vágta a rendet, s rend
helyett
Csak gyász, nyomor és ínség
született.

Világunk díszé már világtalan,
A temetők odvában oda van.

Ó mily vetés ez, szörnyű szent
vetés
Érlelni őket tenger könny kevése!

Özvegyek, árvák, fájdalmas anyák
Vert tábora néz vérvön, sírva
ránk.

Korszerű, egészséges táplálkozás

Vegetáriánus főzőtanfolyam
A Nyugdíjasok Szociális és Kulturális Egyesületének székházában (István kir. u. 48.) a békéscsabai Adventi Szeretetszolgálat főzőtanfolyamot tart.

Program: Videonézés (elmélet), receptírás, főzőeske, kóstoló!
Kezdési időpont: július 3-án 16 óra (csütörtök). A tanfolyam 5 előadásból áll. Mindig az előadás beszéljük meg a következő előadás időpontját, anyagát. A tanfolyam-vezető Marik András és munkatársai önzetlenül teszik a dolgukat az emberekért, amiért csak köszönetet tudunk mondani!

A „Győzelem a stressz felett” tanfolyamon már bizonyítottak (sajnálom, hogy sokan nem vettek részt rajta). A tanfolyam ingyenes! Bárki részt vehet rajta, nemcsak az egyesületi tagok. Helyet adunk a „Házban” egy jó és hasznos dolognak! Tanuljunk meg együtt mi mindent lehet készíteni a zöldségekből - amiből hamarosan sok lesz - és kóstoljunk is meg!
Szeretettel és tisztelettel várok mindenkit, aki szeretne jobbitani életén. A Nyugdíjas Egyesület Vezetősége nevében:

Demcsák Andrásné
elnök

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönetet mondok mindazoknak, akik édesapám

EGRI IMRE

temetésén megjelentek, sírjára koszorút, virágot helyeztek.

Gyászoló lánya

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik feleségem, édesanyánk

CSABAI LAJOS LÁSZLÓNÉ sz. CSÍPAI MÁRIA

temetésén megjelentek, sírjára koszorút, virágot helyeztek és fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek.

A gyászoló család

ANYAKÖNYVI HÍREK

SZÜLETÉS

1997. április 21-én Új Tamás és Hangya Anikó szülőknek Berta és Sára, 1997. május 8-án Fabó Ferenc és Vereb Éva szülőknek Márk Kornél, 1997. május 20-án Maráz Zsolt és Bodonyi Éva szülőknek Márk utónevű gyermeke született.

HALÁLOZÁS

A Katolikus Egyház szertartása szerint eltemetett halottaink:
Kiss Elek 83 éves, elhunyt május 13.
Kiss Elekné Bencsik Rozália 68 éves, elhunyt május 16.
Csabai Lajosné Csipai Mária 48 éves, elhunyt május 21.
Bak András 48 éves, elhunyt május 31.

NYUGODJANAK BÉKÉBEN!

Gidai Erzsébet

Gazdasági túlélésünk esélyei és az adósság ára

X. rész

Az oktatásnak a gazdasághoz való kapcsolódásánál számos olyan példa hozható fel, amelynél kiderül, hogy egy-egy megszűnt iparág munkaerő szükségletéhez ma is ugyanolyan, vagy csak kis mértékben csökkentett mértékű képzés folyik, amelyről ma már biztosan lehet tudni, hogy a végzős hallgatók a munkanélküliek táborát fogják növelni. (Lásd kohászat vagy nehéz vegyipar, stb.)

A felsőoktatás területén a magyarországinál háromszor, négyszer, ötször nagyobb eredményt elért kis országok (Hollandia, Finnország, Dánia, stb.) ma már élvezik ezeknek az évtizedet vagy évtizedeket átfogó áldozatvállalásnak az eredményeit. A történelmi tapasztalatok ugyanis azt mutatják, hogy a mai gazdag kis országok akkor vállalták a képzés területén a nagy áldozathozatalt, amikor a gazdaságuk nem volt jobb a miénknél, de következetesen több cikluson, évtizeden vagy évtizedeken keresztül ezt az áldozatvállalást meghozták, amelynek a gyümölcse napjainkra már egyértelműen beérett.

Ugyancsak a nemzetközi példákra hivatkozva az tapasztalható, hogy a felsőoktatás területén akkor lehet igazán látványos eredményeket elérni, ha az elméleti képzés gyakorlati oktatással is párosul. Nem véletlen, hogy a fejlett nyugat-európai országokban a kutatásnak jelentős része a felsőoktatásban történik és a kiváló kutatók egyben az egyetemi oktatásban is részt vesznek.

A felsőoktatás és a tudományos kutatás a II. világháború utáni rendszerváltozással kezdett szétszakadni. Részben politikai megfontolásból, részben katonai megfontolásból (a titoktartás maximális végrehajtása érdekében) egyre több olyan kutatási feladat vált szükségessé, amelynek a publicitását az akkori politikai vezetés nem tartotta időszerűnek, és olyan zárt kutatóintézeteket létesített, ahol az eredmények publikálása nem történt meg.

A két területnek a szétválasztása azzal is összefüggött, hogy a szovjet típusú intézményrend-

szer hasonlóképpen ezt a két témát külön kezelte és ennek megfelelően a magyarországi felsőoktatás és tudományos kutatás is fokozatosan elvált. A kutatásnak olyan önálló ágai születtek, amelyek egyre jobban eltávolodtak a felsőoktatástól. A kutatás egy része államigazgatási feladatként, más része akadémiai kutatásként funkcionált és az alapkutatások szinte mind elkerültek a felsőoktatástól, aminek a következménye a felsőoktatás általános színvonalában is megjelent.

A felsőoktatás és a gazdaság elszakadásánál már említettük, hogy a felsőoktatás és a gazdaság fejlődése külön-külön önálló életet élt, és a kettő összekapcsolásában semmiféle érdek nem működött közre. Végeredményben ugyanez vonatkozik a tudományos kutatás és a felsőoktatás, valamint a tudományos kutatás és a gazdaság kapcsolatára is.

A tudományos kutatásnál az elmúlt évtizedekben az alapkutatások háttérbe szorultak, ami szükségszerűen a tudományos kutatás elsekélyesedését hozta magával.

Száz számra készültek olyan kutatási tanulmányok, amelyeknek sem gazdasági háttere nem volt Magyarországon, sem a gyakorlatban való adaptálásának a feltételei vagy a lehetőségai nem voltak meg. Mivel az államigazgatásban az úgynevezett „gazdálkodás” teljesen hiányzott, senkinek nem volt érdeke, hogy a tudományos kutatás terén végzett munkának az „értelmét” lemérje. A gyakorlati élet és a kutatás kapcsolatának a hiányából eredően azok a kutatások sem hasznosultak, amelyeknek valójában a reálszférában meg voltak a feltételei.

Itt is érdemes megemlíteni azokat az eseteket, amikor kiváló kutatók látva eredményeik elfektetését, nem egy esetben elhagyták az országot és kutatásaikat Nyugat-Európában hasznosították.

Közismert az a tény, hogy a tudományos kutatás gyakorlatban való hasznosítását és a felsőoktatással való kapcsolatát az úgynevezett államszocia-

lista rendszer érdektelenségére akadályozta. A tulajdonosi érdekeltség hiánya nem kapcsolta össze a felsőoktatást, a tudományos kutatást, valamint a termelői szférát.

A tudományos kutatásnak volt egy sajátos területe, amelyet maga a termelő szféra fejlesztett ki és finanszírozott. Ezek azonban esetenként párhuzamosan haladtak a tudományos kutatóintézetekben, vagy az OMFB által finanszírozott kutatásokban és nem kerültek egy olyan közös „kalapba”, ahol az eredményeket akár a felsőoktatás, akár a gyakorlati szféra megfelelő módon hasznosítani tudta volna.

Ehhez kapcsolódott az a tény is, hogy a tudományos kutatás megbecsültsége alacsony szintű volt. A felsőoktatásban a tudományos kutatásra fordított kapacitásoknak csak töredékét használták ki azért, mert aki a tudományos kutatással foglalkozott, többszörös hátrányba került az oktatókkal szemben. Ez a koncepció már a termelő szférában kevésbé érvényesült, ahol is a kutatók valamivel nagyobb megbecsülést kaptak, de abban egyáltalán nem voltak érdekeltek, hogy a tudományos kutatásaikat az oktatásban „eladják”, hiszen itt a töredékét keresték annak, mint a termelésben.

A felsőoktatás és a tudományos kutatás kapcsolatánál ahelyett, hogy a két terület közeledett volna egymáshoz, a 80-as évek második felében olyan radikális változás következett be, amely a felsőoktatásban a tudományos kutatást fokozatosan csökkentette, vagy teljesen lehetetlenné tette. Így a korábbi kutatások, vagy a folyó kutatások eredményei a felsőoktatásban nem, vagy alig jelenhettek meg.

A kutatásokra fordított összegek részesedése a GDP-ből a 80-as évek elején még lépést tartott az európai országokkal (a kutatásokra fordított összeg ekkor még kb. 2,5%-át képezte a GDP-nek), a 90-es években azonban rohamosan csökkenni kezdett és 94-re már tulajdonképpen az 1% alá ment. Ezen belül is elsősorban a gyakorlati szférában folytatott olyan kutatások csökkentek a leggyor-

sabban, amelyek közvetlen a termeléshez kapcsolódtak. Az a folyamat tehát, hogy a felsőoktatás és a tudományos kutatás közeledjen egymáshoz, ezzel a tendenciával ellenkező irányba távolodott el.

Jelenleg sem tisztázódott, hogy a kutatások milyen módon integrálódjanak a felsőoktatásba. A személyes érdekeltség ezen a téren még nem dőlt el megnyugtatóan. A hatalmi harc ezt a kérdést a gyakorlatban nem tudta rendezni. Vannak ugyan erre vonatkozóan döntések, amelyeket a Parlament, illetve a kormány hozott, azt azonban tudomásul kell venni, hogy ezek kivitelezésében a kontra-selekciónak ott maradt felsőoktatási és kutatói gárda egyaránt ellenérdekelte. Amíg az ellenérdekeltség fennáll, ezen a téren kézzel fogható eredményre nem is lehet számítani.

Az átmeneti állapot súlyossága annál is inkább figyelemre méltó, mivel Magyarországon az egy lakosra jutó kutatás-fejlesztésre fordított összeg töredéke csak annak, amit a körülöttünk lévő országok ezen a téren elértek. Ha ez az állapot akár a stagnálás, akár a lassú növekedés állapotában marad, az beláthatatlan következményekkel jár az elkövetkezendő 20-30, esetleg 50 év jövőjére vonatkozóan.

Hosszú távon is beláthatatlan károkat okoz az 1995-ös költségvetésben a kutatásra, oktatásra tervezett források erőteljes leépítése. Súlyosbítja a helyzetet az, hogy miközben a privatizáció folytán a piaci értékrendre való fokozott áttéréssel egyfajta „decentralizáció folyik”, a kutatásokra rendelkezésre álló pénzüsszegek terén, erős centralizáció megy végbe. Tehát nem a termeléshez és az oktatáshoz kapcsolódó tudományos kutatás az, amit láthatunk, hanem az államhatalmi érdekekből adódóan megpróbálják ezt a területet központi irányítás alá vonni.

Amíg ez a harc folyik, olyan óriási veszteségeink keletkezhetnek, amelyeknek a korrekciójához esetleg évtizedekre lesz szükség.

(folytatjuk)

Helytörténeti emlékeink

Körök és egyesületek X.

(A békésszentendrési kat. kör megalakulása)

A békésszentendrési katolikus kör alakulásáról tanúskodik az 1895. évi november 25-én a magyar királyi belügyminiszter által jóváhagyott alapszabálya, amely eredetiben megtalálható a Gyulai Állami Levéltárban. Az első alapszabályát Dr. Dunay Alajos ideiglenes elnök, valamint Bakos Gyula ideiglenes jegyző írt alá.

A kör megalakulásával, valamint a székház építésével kapcsolatban a plébánia irattárában található Historia Domus (egyház-történet) lapjain az alábbi bejegyzés található:

„1896. január 1-jén nyitottam meg a katolikus kört a hívek tömeges részvétele mellett. Felolvasást tartottak Sztroiny Antal káplán (segédlelkész) a „Katolikus körök eredete, célja és szükséges voltáról”, és Kiss Ferenc tanító a „Vallástalan újságok”-ról. A tagok száma 100-on felül. A könyvtár beszerzési céljaira 1896. február 16-án tartott bál 61.-ft. tiszta jövedelmet eredményezett.”

A feljegyzésből úgy tűnik, hogy a kör már előző év őszén megalakult, hiszen a végleges alapszabálya elkészült, melyet jóváhagyásra legkésőbb november elején be is kellett nyújtani a minisztériumba. Az egyháztörténeti feljegyzésben egy szűk negyedévvvel későbbre datálták a kör alakulását. Valószínű, hogy a tényleges megnyitással kezdődött az egyesület munkája.

Ugyancsak a Historia Domus iratanyagában található az alábbi feljegyzés, a kör székházának építéséről.

„Katolikus Kör házépítése. 1897. január 5-én fogott hozzá Kriszt Mihály Mezőberényi vállalkozó a házépítéshez. 35 ezer téglát a kör elnöke ajándékozott (Dr. Dunay Alajos prépost-plébános), s egy 500.-ft.-on vásárolt telket is adott. 60 ezer vályogot a kör pénztára veretett. Vállalati összeg: 1732 ft. 80 kr. Asztalos munka: 574.-ft. A fuvar a tagok ingyen adták. Felépült 1897. október havában, s GRÓSZ BÉLA endrői prépost, esperes-plébános avatta fel október 31-én, szép beszéd és nagy közönség részvétele mellett. Este megnyi-

tó bál volt, ami 120.-ft.-ot jövedelmezett tisztán a kör javára. Adja Isten, hogy ez a katolikus kör legyen a katolikus érület növekedésének melegágya, s a testvéri szeretet közös gyűlöhelye, mely szép példájával vonza be lassanként a hitközség minden tagját!

Alapító tagja eddig kettő van: Dr. Dunay Alajos és Dósa József kunszentmártoni plébános.

Az építést az a körülmény tette lehetővé, hogy a kat. kör 700.-ft.-nyi készpénze mellé Ó Eminenciája (Dr. Schlauch Lőrinc bíboros, nagyváradai megyéspüspök) kölcsönt nyújtott 20 évi törlesztésre az itteni templom ipartörkéjéből.”

A katolikus kör megalakulásáról, valamint a székház építéséről csak e rövid feljegyzések maradtak az utókor számára. Későbbi munkásságáról minden más irat, feljegyzés, a második világháború végén, valamint az egyesületek 1949. áprilisi feloszlásakor megsemmisült. Az egyesület székházát a község vette át. Ezévből a pontosan 100 éves épület, sokszor javításra-bővítésre került.

A közelmúltban nagyvonalú toldaléképület építését kezdték meg a hajdani katolikus kör mellett, ahol majd minden más klubszobákkal együtt, helyet kap a községi könyvtár is - ha elkészül. Tudnunk kell, hogy a kör működésének 54 éve alatt - hasonlóan a többi egyesületekhez - 40 év után a „kor követelményének megfelelően”, módosításra szorult az 1895-ben jóváhagyott alapszabály. Az

1935. február 3-án megtartott közgyűlésen tétélesen kijelölték azokat a szakaszokat, melyek változtatásra szorultak. Az új alapszabályt elkészítették, azonban valamilyen oknál fogva jóváhagyásra nem küldték fel a belügyminisztériumba. Két év telt el, amikor 1937. február 2-án a közgyűlés újra tárgyalta és el is fogadta, és jóváhagyásra elküldte a magyar

meg: megalakuláskor az egyesületnek több mint 100 tagja volt, míg 1949. évben az egyesületek feloszlásakor 186 főt számlált. (Ezt a létszámot, ebben az időben a feloszlott 16 egyesület közül csak a Kisgazdakör tagsága múlta felül, mert 295 tagot tartott nyilván.)

Itt emlékezünk meg az egyesület mindenkor legfőbb vezetőiről, az egyházi elnökökről.

Elnök volt:

1. Dr. Dunay Alajos 1895-1927
2. Dr. Domanek Pál 1928-1935
3. Borbás Pál 1936-1949

A kör jegyzői:

1. Bakos Gyula tanító 1895-1909
2. Kiss Ferenc tanító 1910-1926
3. Bagi Máté csendbiztos 1926-1949

Befejezésül megemlítiük, hogy a kath. körrel egyidőben mindig volt színjátszó csoport is. Évente legalább két alkalommal tanultak be színdarabokat, általában népszínműveket. A mellékelt fénykép 1934. áprilisában készült, Gárdonyi Géza: A bor című népszínmű bemutatásakor. A műkedvelő csoport vezetője ekkor Bagi János (nyomdász) volt, aki a kép jobb oldalán látható.

Talán lesz olyan kedves olvasó, aki ezen a 63 éves fényképen a szülei, nagyszülei, vagy éppen önmagára ismer. (A fénykép Dr. Bagi Rozália tulajdonában van.)

Szabó Imre

VÉGE

Művelődési ház - Könyvtár programjaiból

- Társastánc tanfolyam indul kezdőknek 1997. szeptember 7-én délután; felnőtteknek 1997. októberében. Jelentkezés a Községi Könyvtárban.

- Színházlátogatás: 1997. augusztus 8-án a Gyulai Tószínpadon LILIOMFI. Jegyek igényelhetők a Könyvtárban.

- A Könyvtár nyitvatartási ideje: hétfő-szombat: 13.30-17.30 óráig.

Ezúton szeretnénk felhívni minden kedves olvasónk figyelmét, hogy a **kölcsönzési idő 4 hét!!!**

A GAZDAJEGYZŐ HÍREI

Kérdések, válaszok, határidők

Az alábbiakban az őstermelési tevékenységgel kapcsolatosan, az igazolvány kiváltása során és azt követően az adózás technikájáról kívánok válaszokat adni a leggyakrabban előforduló kérdésekre.

Miként az utóbbi hetekben a sajtó is egyre többet foglalkozott azzal, hogy az őstermelés családi, közös tevékenységként is folytatható. Ebben az esetben a közvetlen családtagok (férj, feleség, gyermek, nagyszülő /élettárs nem/), azaz közös háztartásban élők megneveznek egy ún. „bandagazdát”, akinek a nevében fut a közös tevékenység. Ehhez a közös megbízás-hoz természetesen szükséges a többi családtag neve, születési ideje, családi tagi minősége, adóazonosító száma és természetesen a hozzájáruló aláírásuk is. Feltétel még, hogy a családtagok mindegyike azonos adózási módot válasszon, tehát lehet átalányadózó vagy költségelszámolású saját elhatározásuk szerint.

Amennyiben a költségelszámolást választják, úgy közös tevékenységben résztvevők bármelyike nevére szólhat a költségelszámoló.

Természetesen bármely adózási mód választásánál ugyanúgy személyenként külön-külön járnak az adózási módnak megfelelő adókedvezmények.

Közös őstermelői tevékenységet folytatók tehát egy igazolványt váltanak ki a családtagok együttes közös nyilatkozatával. Hogyan történik az adóelőleg megfizetése? Az őstermelőnek az adóelőleg megállapításakor az év elejétől az adott negyedév végéig kell a jövedelmet megállapítani, majd az erre jutó adó összegét az adó tábla alapján ki kell számítani. Az így megállapított összegből le kell vonni a már befizetett adóelőleget, és a különbözetet kell az adott negyedévi előlegként befizetni negyedévente a negyedévet követő hónap 12-éig. Az előleg számítása során érvényesítheti az őstermelői adókedvezményt. Ha az őstermelői tételes költségelszámolást alkalmaz, az adóelőleg megállapítása során az időarányos

értéksökkentési leírást és az adóévre áthozott elhatárolt veszteség időarányos részét is figyelembe veheti.

Ha a mezőgazdaság kistermelő átalányadózást választott, mint mezőgazdasági őstermelő az adóelőleget ugyancsak negyedévre, a negyedévet követő hó 15-ig kell megfizetnie. Az adóelőleg megállapítása során a bevételt az év elejétől kell figyelembe venni az adott negyedév végéig, utána meg kell állapítani a vélelmezett jövedelemre érvényes átalányadókulccsal az adó összegét, melyet csökkenteni kell a már befizetett előleggel. A különbözetet kell az adott negyedévi előlegként befizetni.

Ha a magánszemély igazolja mezőgazdasági őstermelői mivoltát, akkor a tevékenységére tekintettel kifizetett összegből a kifizetőnek nem kell adóelőleget levonnia. Abban az esetben, ha nem igazolja a kifizetőnek a magánszemély, hogy mezőgazdasági őstermelő, úgy az egyébként mezőgazdasági őstermelői tevékenysége termékeiért kapott ellenértékből a kifizetőnek 1997. július 1-jétől élő állatok értékesítése esetén 4%, egyéb termék értékesítése esetén 12% adóelőleget kell levonnia. Abban az esetben, ha a magánszemély felmutatja mezőgazdasági őstermelői igazolványát és a kifizető által kiállított bizonylat másolatán aláírásával jelzi azt a szándékát, hogy saját maga fogja a kapott összeget beírni az igazolvány betétlapjára, úgy a kifizetőnek ezt az összeget nem kell a betétlapra bejegyeznie. (A kifizetőnek ilyenkor is van adatszolgáltatási kötelezettsége a felvásárlásról).

Hogyan történik az adóbevallás?

Ha a mezőgazdasági kistermelő tételesen számolja el költségeit, úgy a 250 ezer forintot meghaladó, de 1 millió 500 ezer forintnál nem több éves bevétel esetén - ha az adóévben nem volt más bevallásadási kötelezettség alá eső jövedelme - adóbevallás helyett egyszerűsített bevallási nyilatkozat aláírás-

sával tehet eleget adókötelezettségének.

A bevallási nyilatkozatnak tartalmaznia kell az adóévben elért bevételét és írásban meg kell erősítenie azt a tényt, hogy legalább a bevétele 20%-át kitevő összegben rendelkezik a nevére kiállított költségelszámolóval. Közös őstermelői igazolvány esetén, ha a családtagok között megosztott bevétel az 1 millió 500 ezer forintot nem éri el, a családtagok - az egyéb feltételek fennállása esetén - ezt a nyilatkozatot külön-külön tehetik meg.

Más egyéb támogatásokat is érintő határidők:

1997. június 30.

- az őstermelői igazolvány egész évben váltható, de a júni-

us 30. utáni értékesítés esetén igazolvány hiányában a felvásárló adóelőleget von;

- a 17 AK/ha alatti, gyenge adottságú földek utáni támogatások igénylésének határideje

1997. július 15.

- növények tűz- és jégbiztosítás támogatási igény szándékbejelentésének határideje

A Földhivatalnál fölgyorsult a részaránytulajdonú földek határozatainak kiadása. A határozat birtokában a kimérési díj 50%-a visszaigényelhető 1000 forint illeték ellenében, a határozat keltétől számított 60 napon belül.

Sinka Csaba

Öntözés, belvízkérdés Békésszentendrason!

1997. május 30-án Békéscsábán Körös Vízgazdálkodási Társulat ülésén vettem részt, mint a Polgármesteri Hivatal képviselője.

Községünkben mind az öntözési, mind a belvízlevezetési szolgáltatás, csatornák állapota nem kielégítő. Több éve nem igen történt komolyabb karbantartás.

A Társulati ülésen a beszámolóban elhangzott, hogy a kindévség közel 29 millió Ft, így 1996-ban veszteséggel zárt a Társulat. A kindévség nagyrészt a be nem fizetett hozzájárulás teszi ki. A

Társulat közel 187.000 ha területen szolgáltatna. Erre kb. 10-12 millió Ft hozzájárulásnak kellene befolyjni, amiből lehetne karbantartást végezni, de 1996-ban 4,5 millió forintot fizetettek be a tulajdonosok.

Nekünk földtulajdonosoknak, fegyelmettebbeknek kellene lennünk, és a ránk eső törvényes fizetnivalót lehetőségeinkhez mérten fizetni kellene, mert akkor több pénz jutna községünk területén a csatornák karbantartására is

Debreceni József
képviselő

A Szarvasi Vasipari Rt. felvételt hirdet lámpaszerelő üzemébe. Jelentkezni lehet a cég telephelyén.

***

Békésszentendrás külterületén 1997. őszétől nagyobb területű szántóföldet magas bérleti díjért bérelnék vagy vásárolnék. Ajánlatokat az IRISZ szőnyegboltba várom! Telefon: 66/313-492, vagy Lénárt Zoltán, Békésszentendrás, Fő út 43. Telefon: 66/311-548

Katonai szolgálat - békeidőben

Ebben az évben - tervek szerint - az általános hadkötelezettség időtartamáról születik döntés, vagyis a jelenlegi tényleges katonai szolgálati időt kilenc hónapra tervezi csökkenteni az országgyűlés. Engedje meg a tisztelt olvasó, hogy egy, közel kilencven évvel ezelőtt kiadott katonai végelbocsátó levelet ismertessek. Az idő: 1911. december 31. Ekkor az utolsó háborús évtől (1849) több mint 60 év telt el, tehát joggal nevezték a múlt század második felét, valamint e század első évtizedét „békeidőnek”, még akkor is, ha időnként forrongások voltak az Osztrák-Magyar Monarchia országainak területén.

Az első világháború után nagyapáink elbeszéléseiből tudjuk, hogy az 1860-as évektől az 1900-as évek első évtizedében a katonai szolgálati idő 10-15 év volt. Ezt az igen hosszú idő túlnyomó részét a monarchia egyes külhoni területein töltötték el a hadkötelesek.

Ha arra gondolunk, hogy a „mi időnkben” a két- és a három évi katonai szolgálat igen hosszú volt, akkor milyen lehetett a száz évvel ezelőtti törvényes szolgálati idő? Itt azt is figyelembe kell venni, hogy a távoli boszniai, galíciai, tiroli vidékekről, vagyis a monarchia országaiból a hosszú évek alatt, jó ha egyszer-kétszer engedték szabadságra a honvédeket. Ha ezt a cikket egy mai fiatalember olvassa, aki tényleges katonai szolgálat előtt áll, talán el sem hiszi, hogy ilyen hosszú szolgálati idő is létezett egy évszázaddal ezelőtt.

Bizonyoságul ismertetem a már említett végelbocsátó levelet, melyet egy békésszentandrás fiatalember kapott leszereléskor, aki 1899. évben kezdte meg szolgálatát 30 éves korában.

A végelbocsátó levél igen díszes kivitelben készült, hatalmas méretű (50x40 cm) okmány, amely a hajdani tanyájának padlásán hevert közel kilencven évig.

Magyar királyi gyulai 5-ik népfölkelő járásparancsnokság.

VÉGELBOCSÁTÓ LEVÉL

Csernus Pál 1869. évben Békésszentandrás községben, szarvasi járásban, Békés vármegyében, Magyar országban született rom. kath. vallású, nős napszámos a közös hadseregben és pedig a cs. és kir. 101. gy. ezredben 10 évig 3 hónapig ..... napig, a m. kir. 2-ik honvéd gyalog ezredben 2 évig ..... hónapig ..... napig, összesen 12 évig 3 hónapig ..... napig, mint gyalogos, a m. kir. népfölkelő ..... évig ..... hónapig ..... napig, mint népfölkelő becsületesen szolgált, az .... hadjáratban részt vett abban megsebesült és az .... ütközetben tanúsított vitézsége folytán ..... kitüntettetett.

Nevezett a kitüntetési jelvények és érmék viselésére jogosult: ..... Miután a törvényes szolgálati és népfölkelési kötelezettségének teljesen megfelelt, a fegyveres erő kötelékéből ezennel elbocsátatik és részére ezen okmány, a véderőről szóló 1889. évi VI. törvénycikknek 52.§-a, valamint a népfölkelésről szóló 1886. évi XX. törvénycikk 2.§-a értelmében kiadatik.

Kelt Gyulán 1911-ik évi december hó 31-én.

PH.

Ruff Ferenc őrnagy

Befejezésül egy rövid ismertetés: Ne tévesszen meg senkit, hogy ez a végelbocsátó levél hasonló a közelmúltban is használatos emléklappal, melyet a hadkötelezettség felső határának elérésekor (60 év) kapta a tartalékos honvéd. Mert e végelbocsátó levélből kitűnik, hogy a nevezett a 101-es gyalog ezredben 10 évig és 3 hónapig, míg a 2-ik honvéd gyalog ezredben 2 évig szolgált, vagyis elszámoltak az összes szolgálati idejével. A népfölkelési intézmény: az Osztrák-Magyar Monarchiában - háború esetén - az idősebb korosztályokat hívták be szolgálatra. Csernus Pál nem volt népfölkelői szolgálaton, mivel világháború sem volt ebben az időben. Szabó Imre

„Mert a mértékletesség és a lelki békesség az éték legjobb fűszere”

ARANY KINCSTÁR

Június a várva várt gyümölcsesszezon kezdete. Fogyasszunk minél több nyers gyümölcsöt, cukrozás nélkül! A turmixolt gyümölcs a nyári étrendben a levest is helyettesítheti és kitűnő üdítő is. Készíthetjük tejjel, vízzel, de aludttejjel is nagyon finom.

Közkedveltek a gyümölcsös sütemények. Íme egy a sok közül! Kevert gyümölcsös tészta, hozzávalók: 4 db tojás, 35 dkg porcukor, 15 dkg margarin, 27 dkg liszt, 1 dkg sütőpor, 1 dl tej, 1 citrom héja, 1 evőkanál kekszmorzsa, gyümölcs. A 4 tojás sárgáját 10 dkg porcukorral kikeverjük, hozzáadjuk a margarint, beleszítjük a sütőporos lisztet, és kanalanként adagolva a tejet végül a citromhéjjal jól kidolgozzuk. Zsírozott, lisztezett normál méretű tepsiben elegyengetjük. Megszórjuk a morzsával, rátesszük a gyümölcsöt és a maradék cukorral felvert tojás habbal beborítjuk. Lassú tűzön kb 40 percig sütjük, hűtve szeleteljük. Lehet meggyel, cseresznyével, eperrel tölteni a tésztát, remek a meggyes-málnás változat is. Az alaptészta kiválóan alkalmas gyümölcskecskocsonya alá is. Akkor a gyümölcs levélével kis-sé megöntözöm a tésztát a sütés előtt, hogy puha maradjon. A porcukrot magam készítem, kristálycukorból 2 kanalanként a kávédaráló segítségével.

Finom nyári étel a „Fradi-csirke”. A feldarabolt, befűszerezett csirkét vajazott sütevénybe tesszük. Mellé karikákra vágott burgonyát, füstölt kolbászt és almadarabkákat tesszünk és 1 dl tejszínnel megöntözzük. Lefedjük és sütni kezdjük. Fél sütésben 30 dkg zöldborsót adunk hozzá, megszórjuk reszelt sajttal és petrezselyem zöldjével, 2 dl tejfölt kanalanként elosztunk rajta és készre sütjük. Készülhet jénai-ban, alufólia alatt tepsiben vagy cseréptálban. A nevét talán a „mindent bele” alapján, vagy a zöldborsóról adta neki egy lelkes szurkoló. Természetesen Fradi mártással tálal-

juk. Uborkasalátát készítenk fokhagymás, sós, cukros, ecetes lében, kevés vízzel és egy kanálnyi olajjal. Joghurttal el-turmixoljuk és hűtve tálaljuk.

Az olajos magvak fontos szerepet játszanak táplálkozásunkban. Készítsünk mogyorós kekszet! Dobozolva 1-2 hétig is friss marad. Hozzávalók: 30 dkg liszt, 20 dkg margarin, 1 db tojás, 2 dkg élesztő, 1 dl tejföl, fél dl tej, sós mogyoró. Összeállítjuk a tésztát a tojás sárgájával. Fél órát pihentetjük. 2-3 mm vastagságúra kinyújtjuk és derelyemetszővel, kekszvággóval kiszaggatjuk. Zsírozott tepsibe tesszük, tojás fehérjével megkenjük a tetejét és 1-2 db mogyorót nyomunk bele. Közepes tűznél sütjük.

Könnyen elkészíthető a gyümölcsös rizs. Éperrel és/vagy málnával kiváló csemege. A szokásos módon megfőzzük a rizst a tejben, majd lehűtjük. Előbb azonban egy citrom reszelt héját keverjük el benne. Feldaraboljuk a gyümölcsöt és 2 dl tejszín keves cukorral habbá verünk, vagy habszifont használunk. A kihűlt rizst összekeverjük a gyümölcsel és a tejszín egy részével. Poharakba, tálkába tesszük, a tetejére habot nyomunk és szép egész gyümölcszemekkel díszítjük. Hűtve fogyasztható.

Kiváló szomjoltó a tea. A hársvirág, a bodza mézzel ízesítve, lehűtve igazán kellemes nyári ital.

A gyümölcsös keksz egyszerű, mutatós csemege. Tálkák aljára kekszet tesszünk, ez lehet a legegyszerűbb háztartási keksz is. Kifejtett gyümölcsel beborítjuk, 1-2 órára hűtőbe tesszük, pici cukorral megszórva. A gyümölcs levét enged magából, a keksz felszívja és finom ízt kap ettől.

Málna vagy meggyelével színezem a tejszínhabot és tálaláskor nyomom ki a szifonból a gyümölcsre.

Kellemes csemegézést kívánok.

Bódi Mária

SZENTENDRÁS NEVŰ TELEPÜLÉSEK II. TALÁLKOZÓJA

1997. június 6-7. Békésszentandrás

Az előző évi jásszentandrás I. találkozó folytatásaként idén, mint legnagyobb lélekszámú településre a hat közül, Békésszentandrásra került a sor. Minden Szentendrás utónevű település képviseltette magát a legmagasabb szinten. Ezek a következők (zárójelben a lélekszám):

Jásszentandrás (3.000)
Rábaszentandrás (577)
Hernádszentandrás (387)
Tornaszentandrás (355)
Nemesszentandrás (279)

Mértéke 10 Ft/lakos. A rendező önkormányzat meghívójában közli a pénz utalásának módját.

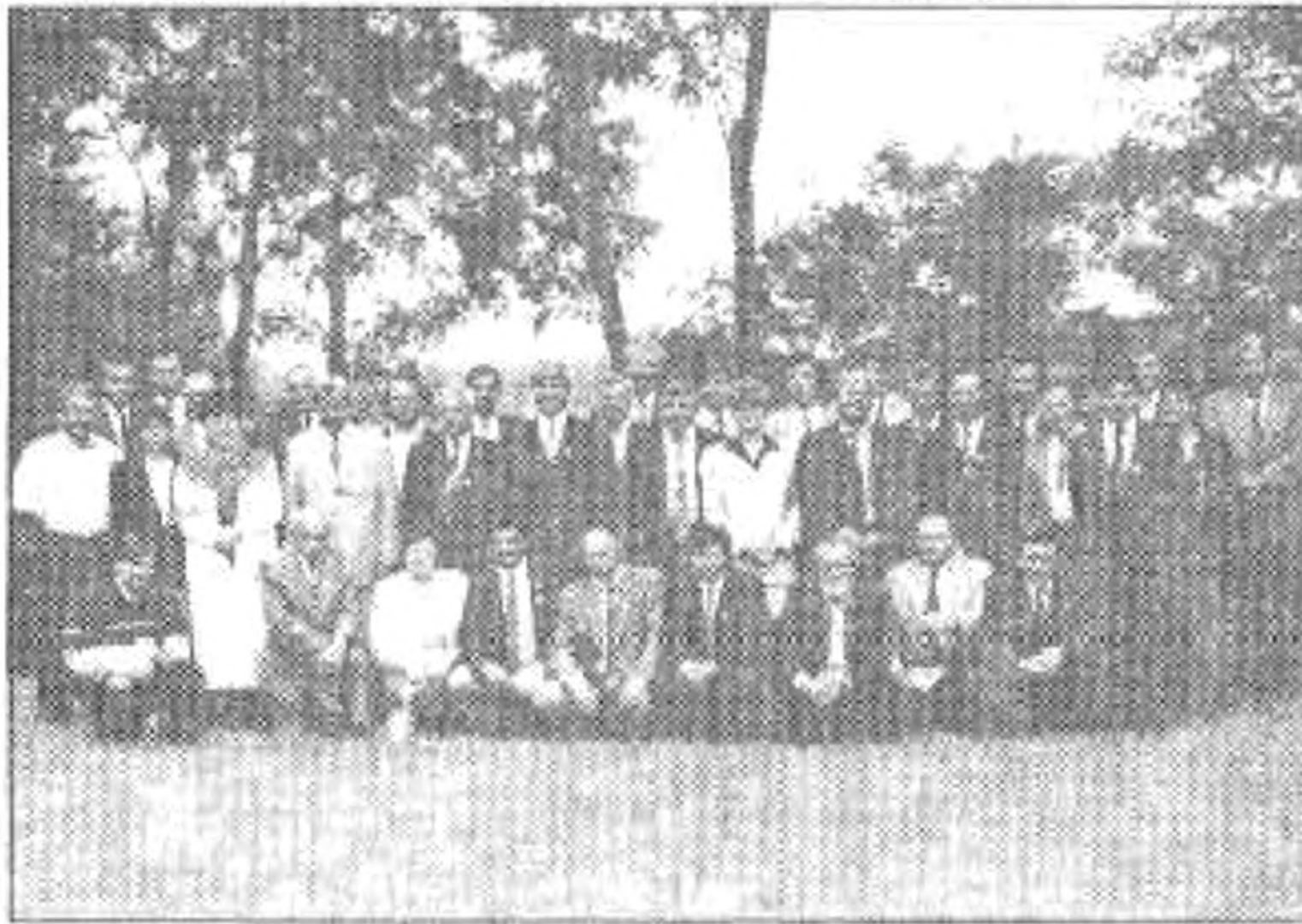
4./ Megállapodnak abban, hogy a további rendezvényeket mindig a rendező település utáni lélekszámban legmagasabb község rendezi.

5./ A települések megállapodnak abban, hogy a Jásszentandrás 1996. június 1-jén aláírt szándéknyilatkozat 2. és 5. pontja hatályát veszti.

6./ A települések kinyilvánítják, hogy egymás közti kapcsolatukat szorosabbra fűzik, vezetői szintű együttműködést alakítanak ki.

7./ A települések célul tűzik ki, hogy történelmüket a közeljövőben feldolgozzák és kezdeményezik közös kiadványban való megjelentetését.

Sinka József polgármester A rendezvény sikeres lebonyolítását az alábbi társaságok és magánszemélyek támogatták: Tessedik Vadász társaság, Fazekas és fiai Nyomda, Lázár Julianna népi iparművész, Szentendrési Híradó Kft., ART-KELIM Kft. (Szőnyegüzem), Lóránt János festőművész, Csipai László kereskedő, Békésszentandrás Nagyközség Képviselő-testülete, Szarvasi Arborétum, Közalkalmazottak és Köztisztviselők Szakszervezete, Kollégium konyha, Csikós György tanító. Köszönjük!

A találkozó résztvevői

Ezen a találkozón került sor az alábbi Emlékeztető elfogadására:

Emlékeztető

Készült: Békésszentandrás Nagyközség Önkormányzat Polgármesteri Hivatalában 1997. június 7-én a Szentendrás nevű települések II. találkozója alkalmából.

Jelen vannak: A mellékelt regisztrációs lapon szereplő települések polgármesterei, képviselői és az alábbiakat rögzítik:

1./ 1997. június 6-7-én minden Magyarországon található Szentendrás utónevű település részvételével megtartottuk a II. találkozót Békésszentandrás.

2./ A települések elfogadják Rábaszentandrás ajánlatát az 1998. évi találkozó megszervezésére.

3./ Megállapodnak, hogy a továbbiakban a rendezvények lebonyolításához a települések hozzájárulnak.

AZ ÖNKORMÁ

Dégáz tájékoztató

A Békésszentandrás utólagos gázcsatlakozók bekerülési költsége. Hálózatfejlesztési hozzájárulás: 75.350 Ft + normatív költségek. Normatív költségek az alábbiak: A bekötővezeték kiépítésének normatív költségei

A normatív költségek az alábbiak szerinti fix, illetve - bekötővezeték hosszától függő - változó tételekből állnak.

- Fix költség

20 mm átmérőjű 25.600 Ft/db

32 mm átmérőjű 26.500 Ft/db

63 mm átmérőjű 35.100 Ft/db bekötővezeték

- Változó költség

20 mm átm. vezeték 1.300 Ft/fm

32 mm átm. vezeték 1.300 Ft/fm

63 mm átm. vezeték 1.800 Ft/fm

Ezen díjak a bekötővezeték megépítési (tervezés, kivitelezés, geodéziai bemérés) és gázaláhelyezési (rákötés) munkák költségeit foglalják magukba. A belterületi határon kívül lévő elosztóvezetésekről

történő leágazás költsége a tényleges bekerülési költség. A bekötővezeték nem lehet hosszabb, mint 100 m. A gázelosztó vezetésekről mindkét irányban csak a 100 m-en belül lévő ingatlanok láthatók el földgázzal. Amennyiben a fogyasztó a bekötővezeték építésekor vállalja a földmunkák elvégzését, 600 Ft/fm költséggel lehet a ténylegesen befizetendő összeget csökkenteni. A 600 Ft/fm költség természetesen nem tartalmazza a szilárd bontási illetve helyreállítási költségeit. Ha a fogyasztó a bekötővezeték tervét nem társaságunkkal készítteti el, a normatív költség 8.000 Ft-tal csökkenthető. Pl. 1 db 10 fm hosszú átmérő 20 KPE vezeték bekerülési költsége

75.350 Ft + 25.600 Ft + 10x1.300 Ft = 113.950 Ft/db. Tervezés nélkül (saját vállalás) + földmunka vállalással = 75.350 + 25.600 + 10x700 - 8.000 = 99.950 Ft/db

BÉKÉS-GÁZ Kft. közgyűlés

Június 2-án megtartotta évi rendes közgyűlést a BÉKÉS-GÁZ Kft. A közgyűlés elfogadta a beszámolót, a felügyelő bizottság jelentését, és a mérleget. Az olvasók előtt ismert, hogy a társaságot a Békésszentandrás Önkormányzat alapította azzal a céllal, hogy a községben megvalósítsa a vezeték-földgázellátást.

A későbbiekben 1996. augusztus 13-án a társasághoz csatlakozott három önkormányzat: Örménykút, Kardos és Csabacsüd is. A négy település elkötelezte magát, hogy együttesen megvalósítja a térségi gázprogramot. A program első üteme december 21-éig befejeződött. Elkészült a gázátadó állomás, amely a négy település ellátását szolgálja, a Békés Megyei Terület-

fejlesztési Tanácstól pályázat útján nyert vissza nem térítendő támogatásból. Saját beruházás keretében megépült Szarvas város külterületén, Kákán a gázátadó állomáshoz vezető út.

Elkészült mintegy 42 km hosszúságú gázvezetékrendszer Békésszentandrás kül- és belterületén.

A gázszolgáltatás december 21-én kezdődött.

Békésszentandrás végleges adatai szerint 760 fő magánszemély és 53 közület rendelkezik gázcsővel.

A társaság a térségi gázprogram elkészülte után, miután teljesítette célkitűzését, befejezi tevékenységét és felszámolja önmagát.

Sinka József
polgármester

1997. májusában a földgáz fűtőértéke
Békésszentandrás 34,0 MJ/m³ volt.

Útjavítás

A Képviselő-testület korábbi döntése alapján megrendelésre került az előző számban felsorolt belterületi utcák útburkolatának javítása. A kivitelezési munkák teljesítésének határideje: 1997. július 31. Ezzel egyidőben illetve ezt követően kerül elvégzésre az utak padkázása, az önkormányzat - esetleg a helyi vállalkozók, üzemek - gépeinek segítségével, az anyagi lehetőségek függvényében, számítnak a lakosság aktív közreműködésére.

Továbbá kérjük polgárainkat, hogy a közterületen tárolt anyagok (törmelék, föld, stb.) elszállítását (elszállíttatását) oldják meg az olyan helyeken, ahol azok akadályozhatják a munkamenetet. (Az útburkolat szélétől számított 2-3 méteren belül.) Néhány utca esetében részleges útlezárással, forgalomtereléssel kell számolni, ami miatt megértésüket kérjük.

Polgármesteri Hivatal

NYZAT HÍREI

Öntsünk tiszta vizet a pohárba

Hosszú várakozás után végre átadták a békésszentandrási víztisztító berendezést. Így május 22. óta minden békésszentandrási lakos tiszta vizet önthet a pohárba.

A változást mindenki érezhette, hisz az új víz valóban tiszta, ízre és szagra kifogástalan. A hatóságok jelenleg is folyamatosan vizsgálják a tisztított vizet, de már az első eredmények is bizonyították jó minőségét. A próbatüzem sikeres lezajlása

után a víztisztító véglegesen üzembe lesz helyezve. A békésszentandrási vízmű a továbbiakban egy teljeskörű hálózattisztítást végez, aminek várható időtartama három hét. A tisztítás alatt vízkorlátozásra vagy vízhiányra nem kell számítani.

Békésszentandrási
Nagyközség
Önkormányzatának Víz- és
Csatornamű Fenntartó
Intézménye

Állampolgári eskü

1997. május 12-én és 21-én állampolgársági eskü letételére került sor. Előbb a Lőrincz család tagjai - Lőrincz Lajos, Lőrincz Mária, Lőrincz Zsolt - tették le az állampolgársági esküt, majd pedig a Boros család tagjai - Boros Antal, Boros Elvira, Boros Szilárd -, akik már évek óta élnek községünkben. Kívánjuk nekik, hogy esküjüket megtartva legyenek a magyar haza, illetve szűkebb közösségünk, Békésszentand-

rás becsületes polgárai, szolgálják népünk javát a társadalom és saját boldogulásukat.

Komjáthy Jenő: Magyar

*Népek karában, óh, mi vagy te,
Én népem, hősök nemzete?
Teremtés méhiben fogant-e
Több ilyen büvölő rege?
Áldott s dicső vagy mindörökre!
Ami nagyot s merészet szív akar,
Egy szóba van foglalva össze:
E szóba, hogy: magyar.*

HÍREK

Megtartotta zárszámadó közgyűlését a Zalka Máté Mezőgazdasági és Szolgáltató Szövetkezet.

Az 1996. évi gazdálkodásról és az 1997. évi tervekről Oláh Géza elnök, valamint Virág Imre a szövetkezet Felügyelő-bizottságának elnöke számoltak be a tagságnak. Az elnök elmondta, hogy az 1996-os esztendőt kemény munkával, az egész tagság támogatásával eredményesen - 24.212.000 Ft nyereséggel - zárta. Az eredményes gazdálkodás alapján jutott pénz bérfejlesztés-

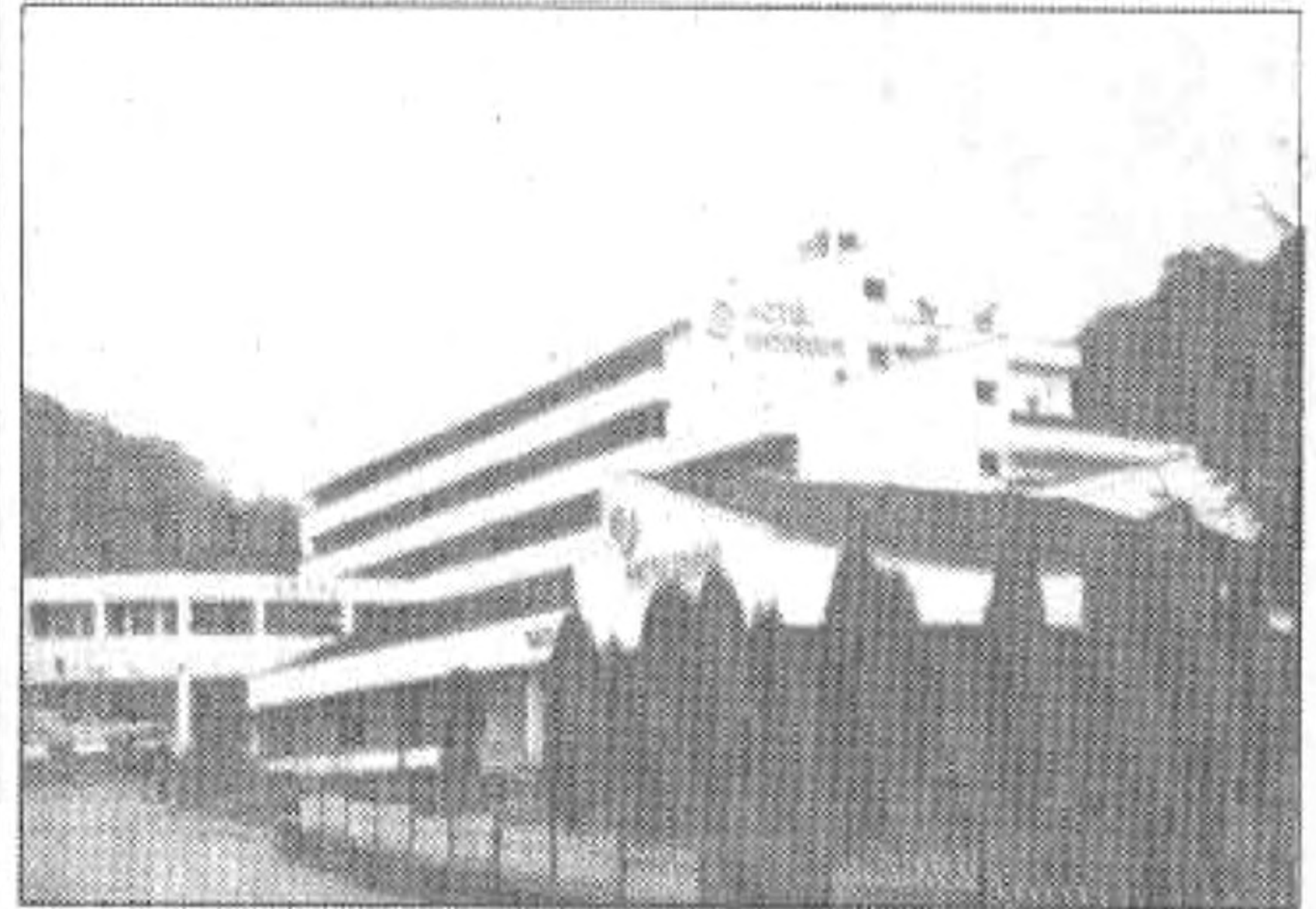
re, nyugdíjasok támogatására és a gazdaság fejlesztésére, új gépek vásárlására, épületek felújítására is. Az 1997. évi tervben az elnök az 1996. évitől szerényebb nyereséget tartalmazó tervet terjesztett a közgyűlés elé elfogadásra. A Felügyelő-bizottság elnöke a gazdálkodás törvényességéről számolt be és felhívta a vezetés figyelmét a testületi munka nagyobb hatékonyságára.

Végül is a közgyűlés az 1996. évi zárszámadást és az 1997. évi tervet egyhangúlag elfogadta.

Kapcsolatfelvétel Menyházával

Május 27-én egy erdélyi település (MONEASA) Menyháza küldöttsége járt községünkben. A látogatás célja, hogy viszonzózzák a tavaszi látogatásunkat, amelyet ők

ott felépített üdülőcentrumot. Kiváló hegyvidéki levegő, csodálatos táj, olcsó szállás és étkezési lehetőség várja korlátlanul a látogatókat, turistákat, csoportokat.

kezdeményeztek, és megteremtse az alapját egy majdani hivatalos kapcsolatfelvételnek településeink között.

A kapcsolatfelvételtől majd a képviselő-testület dönt a későbbiek folyamán.

A látogatásunk tapasztalatából viszont máris merjük ajánlani a 160 km távolságra a Kárpátok lábánál fekvő települést, és az

Áraik közül néhány forintban:
- Egyéni turista szállás és háromszori étkezés 2.500 Ft/nap
- Csoportos turizmus esetén 20 főnél nagyobb csoport esetén 20% kedvezmény, 40 főnél nagyobb csoport esetén 30% kedvezményt adnak.

Sinka József
polgármester

Miért jó a békésszentandrásiaknak a lakás-előtakarékosság?

Mindenkinek jó, de a szentandrásiaknak különösen!

Több, mint 800 lakáshoz már elkészült a gázvezeték a csonkig, de természetesen a lakásban is kellenének a konvektorok, fűtőtestek. Szintén több mint 800 azoknak a száma, akik első fázisban nem tudtak csatlakozni a gázprogramhoz.

Nekik mind előnyös lenne a lakás-előtakarékosság, hiszen csak a takarékszövetkezetbe kell bemenni, hogy köthesse nek egy olyan szerződést, amely alapján, igaz 4 éven keresztül takarékoskodnak, de 2 év múlva már ún. áthidaló kölcsönhöz juthatnak a FUNDAMENTA Rt-től. Így részesednek az ez évben szerződést kötők a 40%, a további években a 30% állami támogatásban, a 4 év eltelté után pedig csak 6% a hitel kamata.

Ezen túlmenően gondolni kell a községnek a szennyvíz programra is. Hiszen hamarosan rendelet szabályozza, hogy bizonyos lélekszámon felül korszerű szennyvíz rendszert kell kiépíteni. Ehhez szintén igénybevehető a FUNDAMENTA előtakarékosági szerződése.

A nyár folyamán még egy extra kedvezményt ad a FUNDAMENTA. Ez már az ország összes 1976-83. között született fiatalját érinti. Ők amennyiben augusztus 31-ig szerződést kötnek, a számlanyitási díjnak csak az 50%-át fizetik.

Tehát nyitva az út az új lehetőségekhez, csak élni kell vele! Részletes felvilágosítás a TAKARÉKSZÖVETKEZET-nél, dr. Lami Andrásné

FUNDAMENTA ter. vez.
Sinka József
polgármester

Német-Holland kilós ruhák, papucsok, cipők, ágyneműk, stb. olcsó áron kaphatók a Fő út 16. szám alatt! (Ipartestület épülete)

Bálabontás minden kedden 8 órakor.

Nyitvatartás: H-P: 8.00-11.30 és 14-17 óráig

KI MIT TUD? -

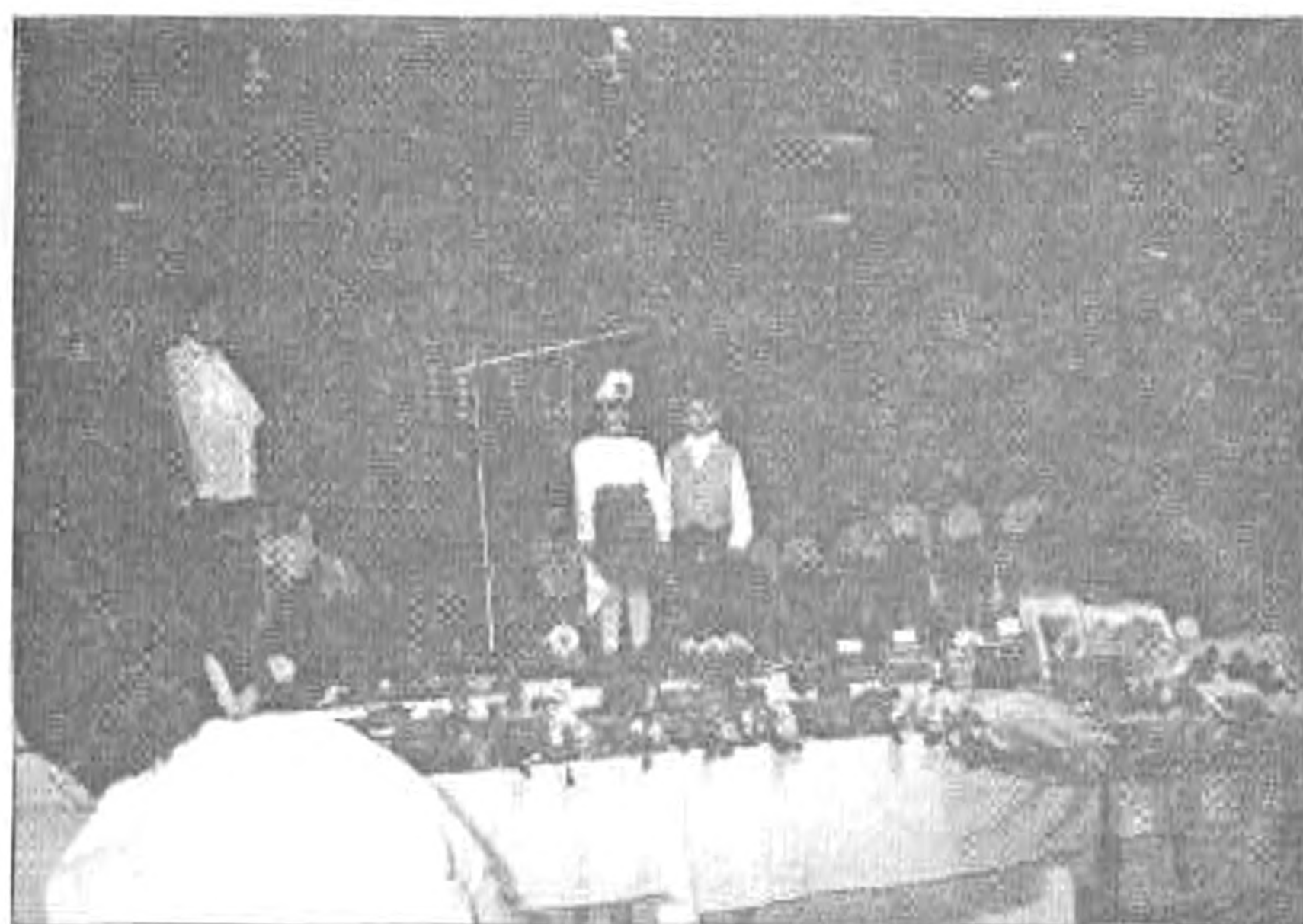
1997. május 19-én egész délutános szórakozást nyújtott a nézőközönségnek a Ki mit tud? gálaműsora, amelyet korábban 3 napos bemutató előzött meg. A rendezvény kb 200-250 helybéli és közel 50 kishegyesi fiatalot mozgósított. Bármilyen produkció helyet kapott a műsorban. Láthattunk néptáncot, modern táncot, társastáncot, jeleneteket, hallhattunk verset, mesét, prózát, énekes számokat, hangszeres bemutatkozást. A Csikós Gyuri bácsi által „megálmodott” szentandrászi

Ki mit tud? nagyon sok ifjú tehetségre irányította rá a figyelmet, akiktől egészen biztosan hallunk még a közeljövőben. Mivel az összes induló értékes emléktárgyakkal távozott, senki sem fogja elfelejteni ezt a közel 1 hetet, amely egy kicsit megmozgatta néha unalmas és megszokott hétköznapjainkat. Reméljük lesz folytatás! És hogy kedvet kapjanak a következőhöz, ízelítő a műorból és hangulatból!

-P-

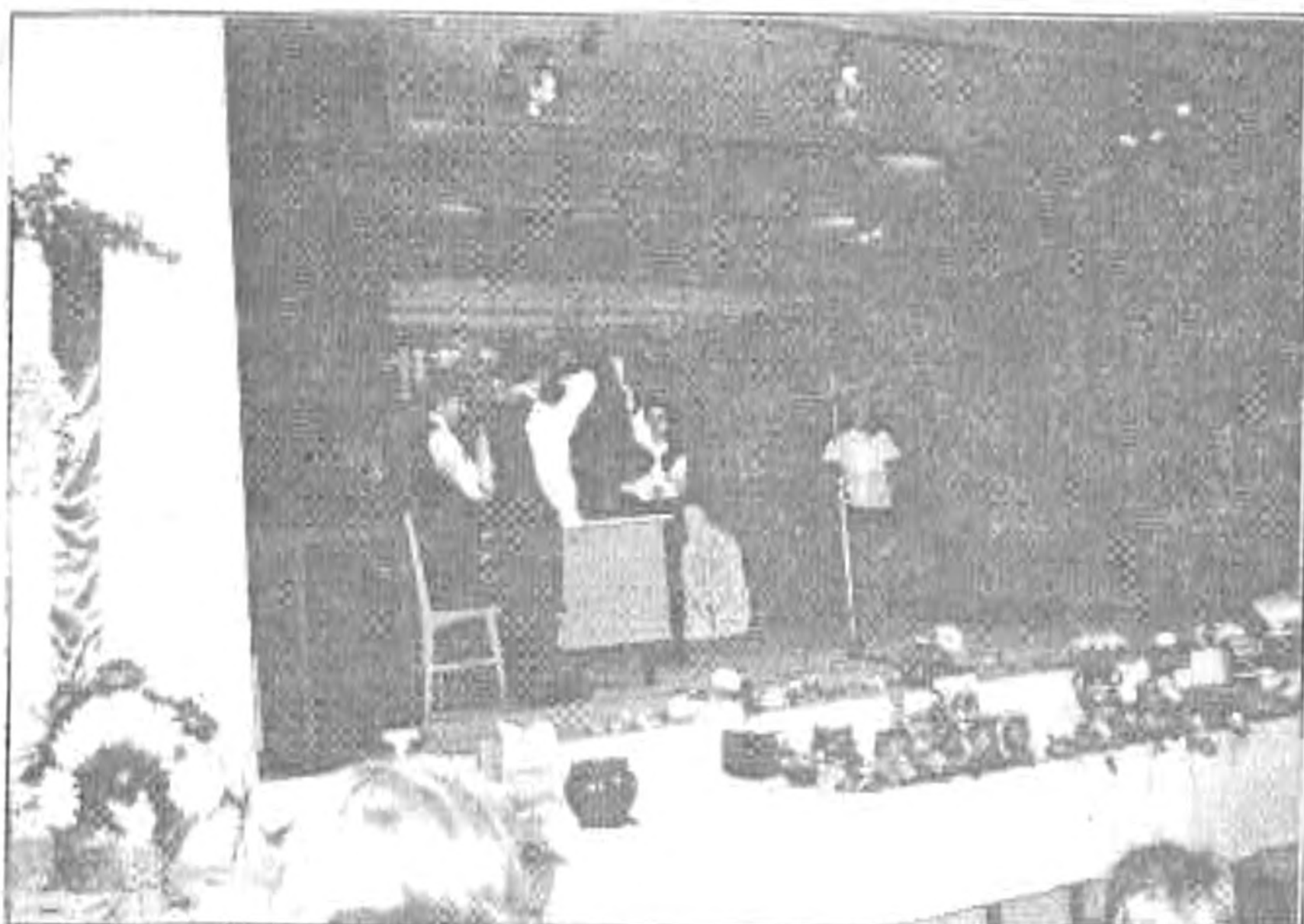
Csikós György - a főszervező

Felléptek az óvodások is

Rúza Annamária (Kishegyes) énekel

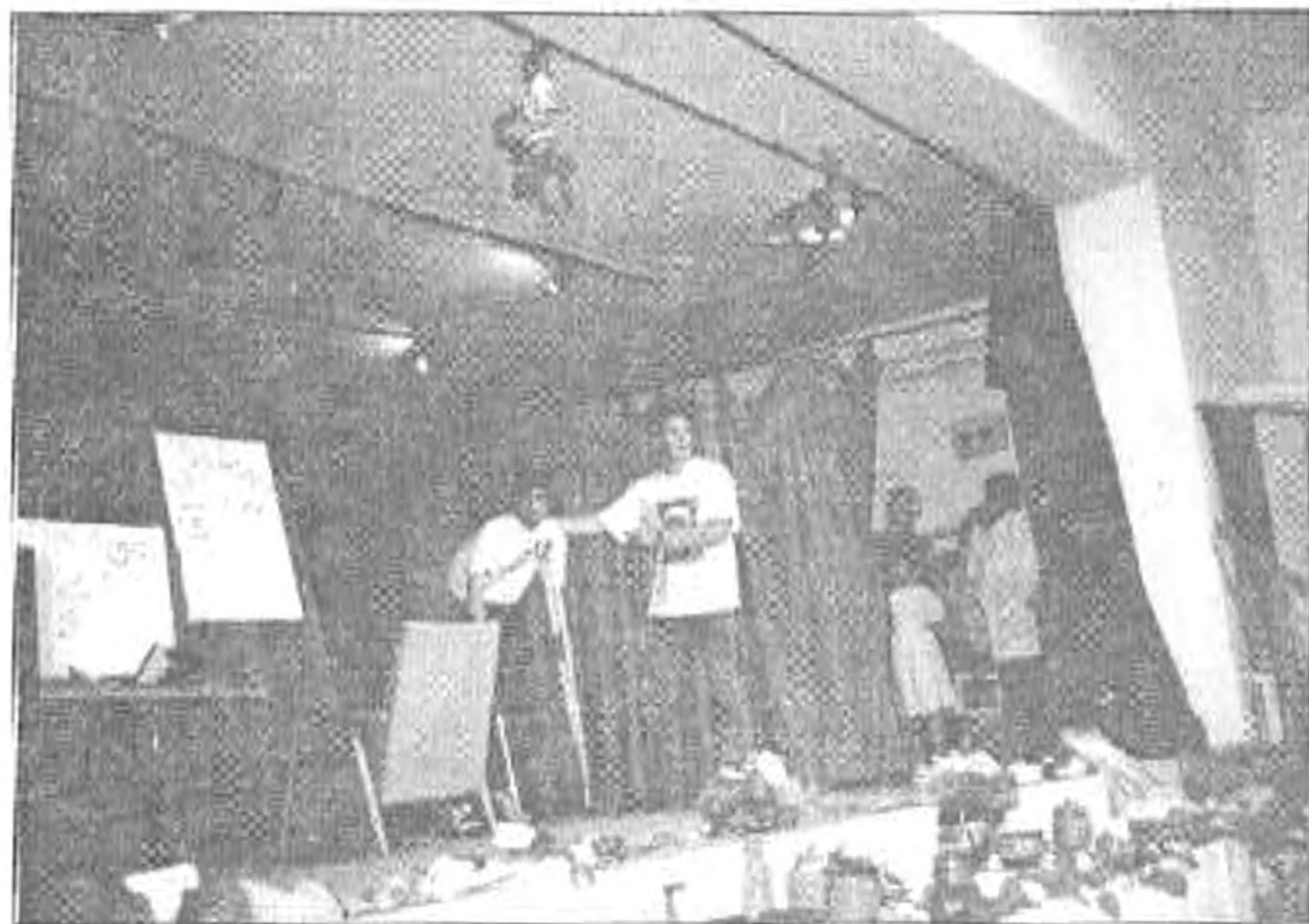

A rátóti csikótojás - 6. a osztály

Jutalomosztás

Békésszentendrás 1997.

Kajakosok jelenete

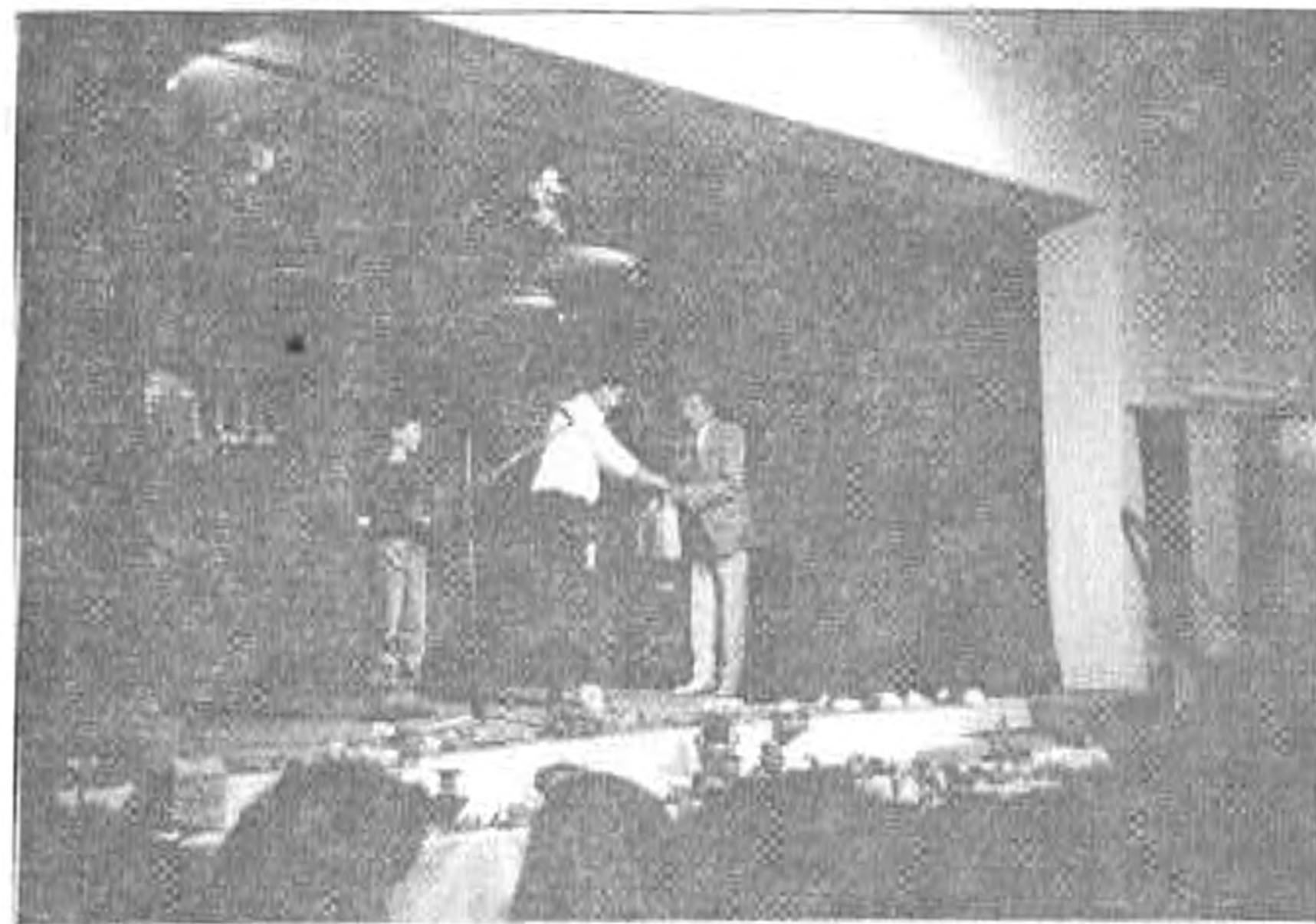
Vendégeink és a közönség

A kishegyesi Szarkaláb néptáncsoport

A technikus: Lénárt Zoltán

A kishegyesiek köszönete

Jó éjszakát kívánunk!

Üdvözlés a Mátrából

A Mátra hegység hazánk egyik legismertebb üdülővidéke. Nagy erdőségei, üdülő- és gyógyhelyei, csodálatos természeti adottságai tették közkedvelté.

Nagyon tiszta időben Szolnokot elhagyva már látszanak a hegység körvonalai. Jászberény után - átlagos légköri viszonyok mellett - feltűnik a 15-20 millió évvel ezelőtt működött vulkánok által kialakított hegyvonulat. Az összefüggő hótakaró 90-100 napig marad meg, nem ritka a méteres hóréteg sem a síelők és a ródlizók örömeire.

Gyöngyösről kisvasúttal mehetünk föl Mátrafüredre. Elnézgethetjük útközben a városon túli Farkasmály pincéit. (Mály, mály: régi magyar szó, valaminek az alját, állatok hasa alját jelenti). Gyöngyössolymosnál az útelágazáshoz közel egy hajdani gejzirkúp vonja magára a tekintetünket. Bába-kő a neve, a néphit szerint boszorkánytanya, boszorkányégető hely volt valaha. A mátrafüredi végállomástól kellemes sétát tehetünk a Kálló völgybe, megnézhetjük a régi malomházat, a tavacsskát és merenghetünk egy keveset a látványon. A gondozott park, a székelykapu, az Avar Szálló érdekes épülete mind Mátrafüred látnivalói közé tartoznak. A Sás-tó 50 m magas sárga kilátója messziről csalogatja a zergelábú turistákat, hiszen nem kevesebb mint 286 lépcső vár arra, aki a torony tetejébe felgyalogol. De megéri, mert a látvány csodálatos!

Mátraháza a következő település. Innen indulunk a Kékesre. Az ország tetejéről nagyszerű látvány tárul elénk, ha a TV-torony kilátójáról letekintünk. Délről az Alföld ködbevesző

síksága, nyugaton Ágasvár, Galya-tető, keleten a Sas-kő bérce, északon a Parádi-Tárnávölgy településeivel, távolabb a Karancs hegycsoportja! Kivételesen tiszta időben a Magas-Tátra havas csúcsait is megpillanthatjuk.

mellett a vidék kiváló klímája is hozzájárul a betegek gyógyulásához. Jó 100 éve 126 ha-on kezdtek kialakítani a híres parkot. Sajnos néhány éve megadta magát Észak-Magyarország talán legnagyobb kocsányos tölgye, a Rákóczi-fa.

májmhatelep, a sziklák borostyántakarója és páfránydűsze, mindez egy öregedő bükkerdőben, sikeres kompozíciója a természetnek. Idáig egy 90-100 éves kettős vadgesztenyesor élő alagútján és jelzett ösvényen jutunk el. Visszatérve, az üdülők szomszédságában megnézhetjük a Cifra-istállót és a méntelepet. Parádi sétánk során ellátogathatunk Asztalos Johák fafaragó népművész házába. Felesége szívesen fogad bennünket.

Parádsasvár az Ybl Miklós által épített hatalmas méretű sasvarról kapta a nevét, a legenda szerint. Ez a szép parkkal övezett épület korábban gyermeküdülő volt, mára gazdára talált, javítgatják és szigorúan őrzik. Megesodálhatjuk viszont a Parádi Kristály Manufaktúra, ismertebb nevén az Üvegyár múzeumát és vásárolhatunk a mintaboltban egy kis emléket erről a kellemes kirándulásról. Galyatető 966 m magasan fekvő népszerű üdülőhely. Központjában a feketén csillogó, andezitből épült Nagyszállóval, mely a 30-as években készült. 100 szobában 300 ágy várja a vendégeket, akik a 16 m-es uszodát is használhatják. A 80 holdas parkban sétányok, sziklakertek, pihenők várják az üdülőket. A hangulatos bazársoron fából készült ajándéktárgyakat vásárolhatunk. Ha még bírjuk, akkor felkapaszkodhatunk a Péterhegyese-kilátóba, ahol remek panoráma tárul elénk. Búcsúzva a tájtól betérhetünk a kistemplomba, ahol a magyar szentek üvegeképeit és Kodály emléktábláját nézhetjük meg, s ki-ki imádkozhat hitte szerint.

Üdvözléssel:

Bódi Mária

PARÁDFÜRDŐ REKREÁCIÓS CENTRUM

Gyógyulás, kondíciófejlesztés,
üdülés és aktív pihenés
a Mátra legszebb völgyében.

Parádfürdő nevét a vasas-tím-sós gyógyvize tette ismertté, már a reformkorban. A Károlyiak birtokán 1873-ban épület fel az Ybl Szálló, majd az Erzsébet Szálló. A két világháború között készült el a gyógyfürdő és az ivócsarnok. A gyógyvíz kedvező hatása

Törzsének kerülete 926 m volt, torzóként is tiszteletet parancsoló famatuzsálem. Kellemes kirándulást tehetünk az Ilona-völgyi vízeséshez. A mohákkal, zuzmókkal benőtt sziklafalon 5-6 m magasból zuhan alá a kristálytisza vízszugár. Az egyedülálló

A PALETTA üzletház kínálatából

- festékárak kedvező áron
- számítógépes festékkeverés
- Zalakerámia csempék és padlólapok minta utáni értékesítése
- PVC padlók 1,3; 1,4; 1,5; 2 m szélességben

Cím: 5540 Szarvas, Vasút u. 61.
Telefon: 66/312-462

Párbeszéd Dallos Gizikével

Szeretettel köszöntünk minden kedves újságolvasót! Kérem maradjanak velünk egy rövid cikk erejéig.

Akit most bemutatok Önöknek, Bárányné Dallos Gizike, az idős emberek jótevője. Akik ismerjük őt (és mi vagyunk a többen), gyönyörködünk e szép képben. Akik eddig nem ismerték őt, azoknak most bemutatom.

Akik most ismerik meg Dallos Gizikét, aki a 100 tagú Cigányzenekar egyik éneke, azok személyesen július 20-án este 6 órakor megismerhetik őt a Művelődési Házban a „Messze vagyok idegenben” jótékonyági nótáesten.

- Most, Gizikém, engedd meg, hogy bemutassalak az újságolvasóknak. Mi indított arra, hogy ezt a felajánlást tedd a Nyugdíjas Egyesületnek?

- Elsősorban a többéves kapcsolat az Egyesület tagjaival, ami már túlnőtt a „baráti” jelzőn. Családtagnak érzem magam közöttetek. Miután a szüleim már nem élnek - mindig hajtott valami az idős emberek felé - kell, és igényem, hogy „pátyolgassak” valakit, valakiket.

- Honnan fakad szívedben ez az önzetlen szeretet?

- A nagy család melegsége, amiben felnőttem. 13. gyermek

vagyok, tízen élünk. Így voltunk nevelve! Nem tudok elmenni dolgok mellett anélkül, hogy ne dobbanjon meg a szívem.

- Mit tartasz többre: a jó barátságot vagy az elismerést?

- Szeretek mindig szerényen a

hátterben maradni, de teljes bedobással dolgozni másokért. HISZEN OLYAN KEVÉS KELL AHHOZ, HOGY ÖRÖMÉT SZEREZZÜNK EGY-MÁSNAK. Egyébként az én drága édesapám mindenkinek, nekünk is úgy tanította: „Az üres kalász fõn, a tele kalász lehajtott fejjel jár.”

- Kik a segítőid, támogatóid az ilyen jótékonykodásban?

- Teljesen egyedül csinálom, még senki nem kérdezte meg, miben segítsen, és természetesen „koldulok” egy-egy jó cél érdekében. Senkit nem kímélek!

- Kaptál-e valaha elismerést a segítőkészségedért?

- A sok száz könnyes szem, az eres, göcsörtös kezek szorítása, baráti ölelések az idősektől, nekem többet jelentenek a világ minden kincsénél. Soha nem érdekelt a pénz. Semmire nem becsülöm. Boldog vagyok, ha segíthetek, bárkinek. Várom te-

hát mindenkit. Aki teheti, jöjjön! Fogjunk össze, mert csak így jutunk előre. Bízom abban, hogy a tehetősebb családok, nagyobb összeggel fognak kirkukkolni. Az Isten áldja meg őket ezért.

- Még egy kérdés. Ugye elárulhatjuk az olvasóknak, miért a „Messze vagyok idegenben” címet adtuk az estnek?

- Természetesen.

- Egyesületünk vezetősége élt azzal a figyelmességgel, hogy az est címe egyben Gizike kedvenc nótája és ezzel fogja kezdeni az estet. Köszönöm a beszélgetést.

- En pedig szívem teljes melegevel kívánok minden jót, Békésszentendrési minden lakóját szívből ölelem.

Szeretném ezt a beszélgetést azzal zárni, hogy minden adományt szeretettel várunk és fogadunk. Plakátok az ABC-ben, a Nyugdíjas Egyesületben és a gáz-cseretelepen lesznek elhelyezve. Jegyek 500 Ft-os áron már kaphatók az Egyesületben, hétfõn 2-5-ig és a gáz-cseretelepen nyitvatartáskor. A Nyugdíjas Egyesület vezetősége nevében tisztelettel hívunk és várunk mindenkit, és előre is köszönünk minden támogatást, adományt.

Demcsák Andrásné
elnök

FELHÍVÁS

Bizonyára Ön is hallott már róla, hogy napjainkban rohamosan növekszik azoknak a száma, akik a növényi pollenekre allergiás túlérzékenységgel reagálnak. A pollenallergia 3 féle formában jelentkezhet:

- pollen okozta asztma
- szezonális allergiás nátha (szénanátha)
- szezonális allergiás kötőhártyagyulladás

Ezeknek az elváltozásoknak egyik fő kiváltója a parlagfű (Ambrosia elatior), melyet tévesen vadkendernek is neveznek. Virágzáskor - júliustól október végéig - milliárd számra termeli a virágport, amelyeket a légáramlat szétterít, így évente több ezer tonna kerül a levegőbe.

Az allergiás megbetegedések megelőzhetők az allergiát okozó tényező megszüntetésével, ezért következetesen irtassuk a parlagfűvet.

E gyomnövény júliustól október végéig virágzik. Írtása leg-
hatásosabb tavaszi

megjelenésétől kezdve korai gyomlálással, illetve tömegesebb előfordulása esetén a virágzás előtt végzett rendszeres kaszálással.

A parlagfű jellemzői:

20-150 cm magas, egyenes felálló szárú, dúsan elágazó terebélyes növény. A levelek színe sötétzöld. Porzós virágai a hajtások csúcsán füzérben állnak, egy virágzatban 15-25 halvány sárga virág van.

Előfordulása:

Nemcsak szántóföldi, hanem városi gyomként is ismert, legfőképp parlagon hagyott területen időlegesen megművelt, majd elhanyagolt kertekben, árokparton, parkok, utak szélén is megtalálható.

Kérjük az allergiás megbetegedésben szenvedő sok-sok gyermek és felnőtt, valamint a ma még egészségesek védelme érdekében Ön is irtassa a parlagfűvet.

ÁNTSZ Városi Intézete
Szarvas

ELBALLAGTAK...

Idén a Hunyadi János Általános Iskolának két normál tagozatos osztályában 39 tanuló, egy speciális osztályban 3 tanuló hagyta el 8 évi tanulás után az iskolapadot. Osztályfőnökeik vezetésével 1997. június 14-én ünnepélyes keretek között búcsúztak tanáraiktól, diáktársaiktól. Az időjárás kegyes volt a diákokhoz és a szép idővel még inkább emlékezetessé tette ezt a napot. A közönség soraiban azonban - sajnálatos módon - az idén is részt vettek olyanok, akiket sem a búcsúztatók, sem a búcsúzóknak mősora

nem tudott meghatni, így végigbeszélgették az ünnepséget. Ennek ellenére nyolcadikosaink fejelemzetten hallgatták az igazgatói beszédet és a polgármester szavait, melyek Kiss Sándornét is búcsúztatták, akit nyugdíjba vonulása alkalmából, több évtizedes pedagógusi munkájáért emlékéremmel ajándékoztak meg. A Szózat hangjai után iskolánk végleg újtjukra bocsátotta a ballagó fiatalokat, akiket már újabb iskola, újabb közösség vár.

„...Ah vége, vége vagy ki tudja
Diák marad az ember míg csak él.
Leckéjét a sírig tanulja,
Újat, nehezebbet a réginél.”
(Reviczky Gyula)

8.b
Varga Lászlóné
osztályfőnök

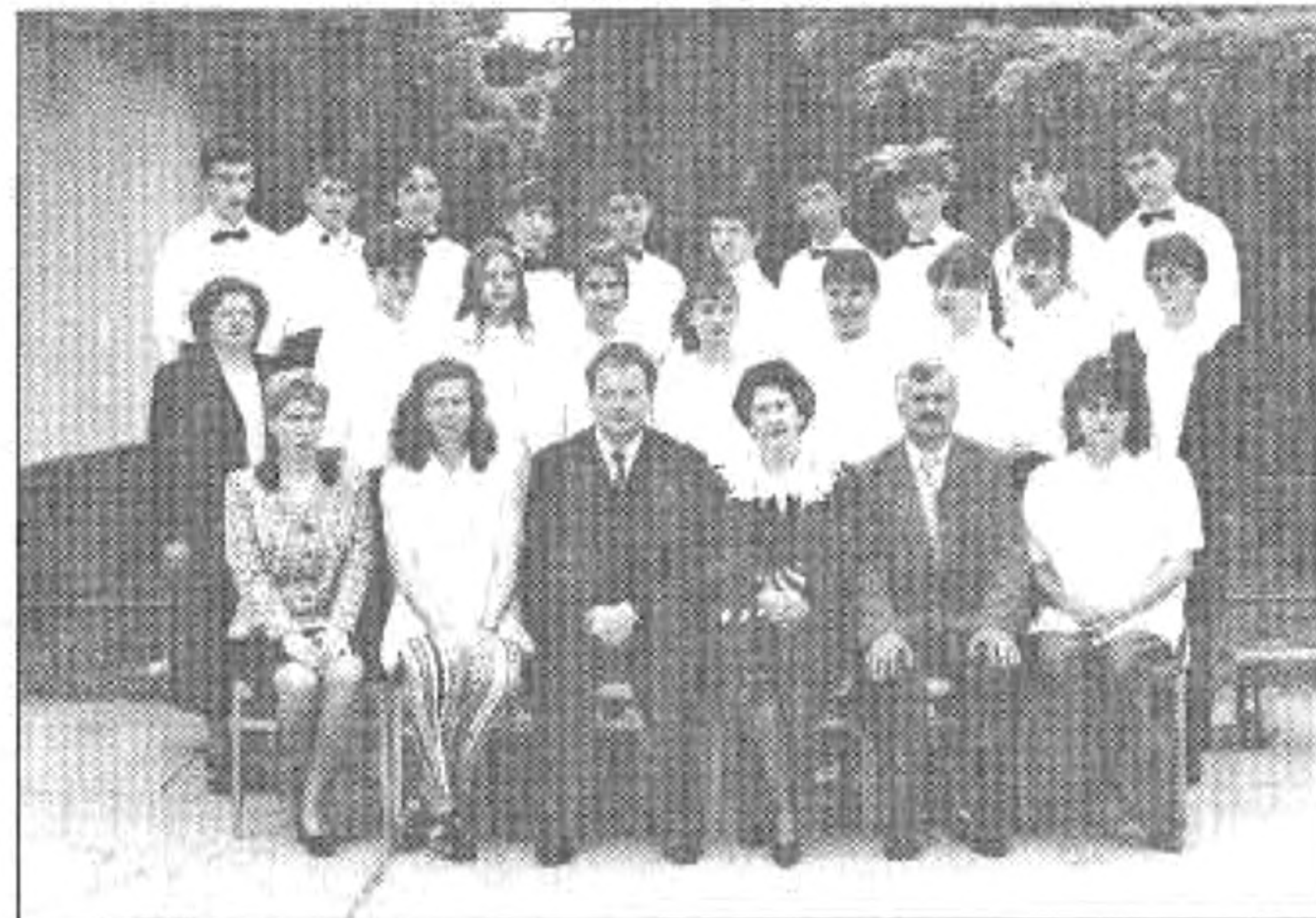
„Nagyon szép kis társaság volt.
Egyik léhább, mint a másik.
Átgondolok minden órát
A keserű búcsúzásig...”
(Ady Endre)

8.a
Szabó Katalin
osztályfőnök

Almási Gabriella
Arnóczy Ferenc
Balla Gábor
Bencsik Tamás
Csípai Róbert
Fazekas Andrea
Galucz Imre
Gaszó László
Győri Krisztián

Hirmani Gabriella
Kreics Nikoletta
Lustyik Edit
Molnár Károly
Nemes Magdolna
Nagy Sándor
Sinka Edina
Sinka Viktor
Szucsán Nikoletta

Valicska László

Aszódi Ágnes
Asztalos Dóra
Bencsik Imre
Debreceni Péter
Farkas Gilbert
Galát Gábor
Gugolya Anita
Horváth Zoltán
Kiss Tibor
Kovács Norbert

Kozák Balázs
Krucsó Ferenc
Nyemetz Zsolt
Patkó Henrietta
Schmieder Árpád
Szabó Norbert
Szitó Ákos
Varga Zoltán
Virág Katalin
Zónai Melinda

„Fény vagy Te is, lobogj hát,
Melegíts és égess!
Hinned kell, hogy a világ
Teveled is ékes!”
(Tóth Árpád)

8.c
Hrnicsjárné Dorogi Mária
osztályfőnök

Gali Anita

Patkós Tamás

Farkas Sándor

Nagycsaládosok majálisa

Gyermeknap majális rendezett a sportpálya területén május 24-én a Nagycsaládosok Egyesülete. A program fő eseménye a paprikáskrumpli főzés és a játékos ügyességi verseny volt. A főzésnél az anyukák serénykedtek, a játékban a családok minden tagja részt vett. A zsűrizésben Csikós Gyuri bácsi segédkezett, akinek ezúton szeretnénk megköszönni a segítségét. Mire a paprikáskrumpli megfőtt, felnőttek és gyerekek egyaránt

kellemesen elfáradtak, így mindenkinek nagyon jól esett az ebéd. Ebéd után került sor az eredményhirdetésre, ahol a három legügyesebb családot jutalmazták. A szponzorok jóvoltából minden résztvevő gyermek kapott egy-egy ajándékesomagot, így senki sem távozott üres kézzel. Ezúton szeretnénk megköszönni a segítséget a rendezvényt támogatóknak: Apáti Nagy Ferenc, Sportegyesület, SWET-TEAM Keres-

kedelmi és Szolgáltató Kft., Bobvos János Csücsök csárda, Irisz virág ajándék bolt, Lestyan Goda Mihályné, AGRO-FLOTT Bt., Melis Pékség, Bencsik Imre műanyagfeldolgozó. Kerékdombi fürdőzést szervezünk június 27-28-án. Az igényeket a szombati ruhacserén kérjük jelezni. Előre láthatólag a költség: 300 Ft útiköltség és a fürdőjegy. Tagdíj befizetési határidő: 1997. június 30.

Szentendrési Híradó
ÖNKORMÁNYZATI HAVILAP

Kiadja:
Békésszentandrás Nagyközség
Önkormányzata
Felelős kiadó: Sinka József
Szerkeszti: a Szerkesztő Bizottság
Tagjai: Horváth Sándor, Palotai Gabriella, Molnár Imre, Fabó István, Sinka Csaba
Készült: SZARVASPRESS Bt.
Telefon/fax: (66) 313-144/19
NYTSZ: 372/2/1995

NINTEN-DÓZIS

Kellemes nyárelőt, kedves Olvasó! A júniusi számunkban olvashatsz a most elterjedésben lévő, világelső gépcsodáról, a NINTENDO 64-ről, ami most már itt csilloghat a kölcsönzőben. Technikai adatai (tömören) a következők: A gép egy 64 bites RISC processzort használ, amely 93.75 MHz-es. A reality Co-Processzora szintén egy 64 bites RISC proci (62.5 MHz-es), amely egyesíti a régi R.S.P. és R.D.P. processzorokat. Memóriája 36 Mbit RAMBUS 9 bites D-RAM és az adatátviteli sebessége 4.500 Mbit/sec. A gép teljesítményei: a CPU-é 125 MÍPS, a grafikai processzoré pedig 100 MFLOPS és 100.000 poligont tud kezelni teljes grafikai terheléssel. Színekből max. 16,8 millió színt tud előállítani, szóval tényleg nem semmi a gép, ugye? Ennyi elég is a száraz tényekből, nézzük inkább a hozzá érkezett játékkazettákat:

Az első játék (mi is lehetne más?) a cég kabalája, egy Mario-konverzió erre az új gépre, a neve MARIO64. Jelentős változásokon ment keresztül az eddigi verzióhoz képest, hiszen itt már 3D-s pályákon lehet mászkálni, tetszőleges irányokban és a játék elgondolkodtatóbb, kissé nehezebb lett elődjeihez képest, sőt itt már érdemes egy pályát többször is meglátogatni, hisz itt a játék már „csillaggyűjtögetésre” épül, tehát minden pályán teljesíteni kell valamit, és azt díjazza a gép egy-egy csillaggal, melyek segítségével újabb ajtókat nyithatunk ki. A sztori viszont nem túlzottan ismeretlen: a Csiperke Birodalom hercegnője, Csipilla, levelet küld a hős vízvezeték-szerelőjének, Marionak, miszerint finom tortát sütött neki és várja a várában. Mit tesz Mario, elmegy a bizonyos várba, de kedvese helyett csak egy gonosz teknőckirály, alias Bowser, üzenetét találja: „Elraboltam a hercegnőt! Hahaha!”... vagy valami hasonlót. Így mit tehet mást Mario, nekivág átvizsgálni a kastély szobáit, hogy „elbeszélgessem” egy kicsit Bowserrel erről a hercegnő-ügyről... Nos, ennyi a történet, innentől kezdve magadnak kell boldogulnod a sztorival. Az irányítás meglehetősen egyszerű, mindössze 3 gombra és az irányítójoyra lesz szükséged az akcióhoz a Nintendó 64 újfajta controller-jén (amely egyéb-

ként szokatlannak is tűnhet). Mindemellett még lehetőségünk van a kameranézeteket állítgatni is a D-pad segítségével... Marióék után térjünk át egy másik ismert világba (és játékba), ahol két társulat vívja csatáit „Egy messzi-messzi galaxisban”. Igen, igen, a Csillagok háborúja sem kerülhette el a többi sztárfilm sorsát, ezt is „megjátékosították”, az új történet új neve: SHADOW OF THE EMPIRE, azaz a császár árnyékában. A sztori szerint az „árnyékban” eléggé érdekes bűnszövetkezet működik, Fekete Nap néven, melynek vezetője másra sem vágyik, csak hogy a Császár mellé kerülhessen, szóval közelebb jusson a „levesesfazékhoz”. Csakhogy ebben az időben a szövetségesek erőihez egy újabb zsoldos csatlakozott, és célja, hogy beleköpjön abba a levesbe... Itt kapcsolódunk be mi is a harcba, Dash-t a fiatal zsoldost megszemélyesítve. Jó pár küldetést találhatunk, melyek igen változatosak, hol űrhajót irányítgatunk egy aszteroidamezőn vagy egy csatában, hol pedig „gyalogosan” kell teljesítenünk feladatokat. A játék grafikája gyönyörű, a hanghatások telibetaláltak, de az irányítást kissé nehézkes elsajátítani, de a film kedvelőinek mindenképp csak ajánlati tudom... Egy ideig megtekinthető még nálunk egy játék Turok: Dinosaur Hunter címmel. A stílusa Doom-szerű, ami a sztoriból is kiderül, miszerint mi egy indiánt alakíthatunk, akinek célja az idegenek kifüstölése a hazájából. A kazetta egyébként bőven felülmúlja az eddig megjelent összes anyagot, grafikája és hangja még a PC-s Quake-t is megszégyeníti!

Végül nem maradt hátra más, csak a búcsúzkodás, és két hír, úgyhogy mindenkinek jó nyarat, találkozzunk a következő hónapban, szervusztok!
HÍRÉK
 1. MARIOKART bajnokság lesz a kölcsönzőben 1997. június 22-én 10 órai kezdettel. A nevezési díj 200 Ft, a nevezőknek 2x30 perc gyakorlóidő biztosított. Mindenkit szeretettel várunk!
 2. Hétféjétől egy ismert veredős játék N64-es átirata érkezik a kölcsönzőbe, neve: KILLER INSTINCT GOLD! Keressétek, érdemes.

-szl-

„Együtt egy dohánymentes világért!” ÓVJA MEG GYERMEKE EGÉSZSÉGÉT!

Minden szülő felelősséget érez gyermeke jövőjéért. Minden szülő erős, egészséges utódokat szeretne. Minden szülő azt kívánja, hogy gyermeke jól fejlődjön, elkerülje a betegségeket, sikeres-eredményes emberré fejlődjön.

A szülő dohányzása mindezt veszélyezteti. Nagyszámú dohányzó és nemdohányzó szülő gyermekeinek megfigyelése alapján állapították meg a kutatók, hogy a következő káros következmények dohányzó szülők gyermekein sokkal gyakrabban fordulnak elő.

A terhesség alatti dohányzás következményei: méhlepény elhalás, a magzat oxigén-ellátásának zavara, koraszülés, alacsony súllyal született (éretlen) újszülött, fejlődési rendellenességek (elsősorban végtaghiány).

A szülő dohányzásának következményei: bölcsőhalál, légúti fertőzések (hörgőhurut, tüdőgyulladás), a tüdő-légzőrend-

szel fejlődésének károsodása - csökkent légzési teljesítmény, asztma, gyenge iskolai teljesítmény. A dohányzó szülő gyermekei között gyakoribb a dohányos, mintha a szülők nem dohányoznak. A legkedvezőtlenebb helyzetben azok a gyermekek vannak, akiknek mindkét szülője cigarettázik, de már az egyik szülő (főleg az anya) dohányzásának a károsító hatása is nyilvánvaló.

Fiatalok! Könnyebb el sem kezdeni a dohányzást, mint abbahagyni! Ha már dohányzik, feltétlenül tegye le a cigarettát, amikor elhatározza a gyermekvállalást. Ha pedig már várják gyermeküket - vagy az már meg is született - mindenképpen hagyjanak fel a dohányzással - az Ő érdekében!

Dohányzásról leszokást segítő rendelés: Szarvas, Tüdőgondozó. Cím: Szarvas, Szabadság u. 11. Rendelési idő: hétfő-szerda 9-12 óráig. Telefon: 06/66/311-144/16 mellék.

A Békésszentendrési Zalka Máté
Mezőgazdasági és Szolgáltató Szövetkezet
Szárítóüzemében
1997. évi termésű
búzát,
valamint nagy olajtartalmú napraforgót
megbízás alapján
a betakarításkori napi áron
felvásároljuk.

*A gabonát és napraforgót fogadni tudjuk
kombájnpiuskosan.*

*A szövetkezet a tisztítást, tárolást biztosítja.
Minősítés helyben a tulajdonos jelenlétében.
A rostálásért és az esetleges szárításért a
behozott terménnyel lehet fizetni, illetve a
vételárból kerül levonásra.*

**Fizetés minősítés után 3 napon belül
készpénzben.**

**Érdeklődni és a várható szándék
bejelenthető a 06/66/313-292-es, valamint
a 06/60/486-378-as telefonszámon.**

Simon Katalin

GYERMEK OLDAL

Mezei futóverseny

Kerek erdő közepén, ott, ahol a legkékebb az ég, és ahol a legszebben süt a nap, lakott három nyúlgyerek: Tapsi, Ugri és Füle. Nagyon jó barátok voltak, reggeltől estig együtt ugrándoztak kint a réten.

Történt egyszer, hogy az erdőben sétálva, valami szokatlan fedeztek fel az egyik fán: egy cédulát.

- Vajon mi lehet arra a cédulára írva? - kérdezte Füle - ki tudja elolvasni?

- Mi nem - válaszolta Ugri. - Hiszen tudod, hogy mi még csak óvodások vagyunk.

- Tudjátok mit? - kiáltott föl Tapsi. - Szóljunk Nyúl Gedeonnak, ő biztosan elolvassa nekünk, mert ő már iskolás.

Igy is történt. A három jóbarát el is szaladt Gedeonért. Nyúl Gedeon egy ideig szótlanul nézte a cédulát, majd töredelmesen bevallotta:

- Sajnos, mégcsak a „B” betűnél tartunk az iskolában, ezért nem tudok nektek segíteni. Szóljatok talán Mackó Petinek, ő már harmadikos és nagyon szépen olvas.

Mackó Peti az erdő szélén lakott egy barlangban a szüleiivel. Mikor a nyulacska odaértek, Peti éppen a leckéjét készítette. Meghallgatta barátai kérését, és csak ennyit mondott:

- Várjatok, hozom a szemüvegemet és máris indulhatunk. Kint a tisztáson Mackó Peti mély hangján brummogva olvasni kezdte a következőket: „Értesítjük az erdő nyulait, hogy vasárnap délelőtt a Nagyréten futóversenyt tartunk. A győztesek díja egy-egy kosár káposzta. Szeretettel várunk minden résztvevőt.”

- Egy-egy kosár káposztát kapnak az első helyezettek? Ez va-

lami csodálatos! - mondta Füle. - Hogy örülne otthon Nyúl-mama és a sok éhes kistestvérünk!

Megköszönték Mackó Peti szívesességét, és már szaladtak is a közeli kőkénybokorba, hogy részletesen megbeszéljék tervüket:

- Először is - mondta Tapsi -, a Nagyréten fogunk gyakorolni, hogy a verseny napján már ismerjük a terepet.

- Igazad van - helyeseltek a többiek.

- Edzés előtt tornázni fogunk, hogy könnyebben vegyük az akadályokat - szölt Füle.

A három jóbarát ettől a naptól kezdve szigorúan betartotta az előírt programot. Sokat tornáztak, ugrándoztak, délutánonként pedig a kijelölt pályát többször is körbefutották.

A többi nyúlgyerek ezalatt az erdőszélen heverészve hangosan biztatta a három jóbarátot:

- Rajta, bajnokok, ne lazáljatok! Hiába szaladgáltok, a káposztát úgyis mi nyerjük meg.

Végre eljött a várva-várt nap. Az erdő minden lakója kivonult a Nagyrétre, a versenyzőknek szurkolni. A résztvevők között ott volt az izgatott Tapsi, Ugri és Füle, és a győzelmükben biztos nyúlfiak. A versenyzők felsorakoztak a rajtvonalnál. Büszkén viselték számozott trikójukat. Mackó bácsi megfújta a sípját, s ezzel kezdetét vette a verseny. A versenyzők széleseben elszáguldottak.

Csak a kavargó porfelleg mutatta, merre járnak. A mezőny közepén futó Tapsi idejében kiáltott mögötte szaladó barátainak:

- Vigyázzatok, mert három vakondtúrás következik!

A nyár dicsérete

*Ó, a nyarat be szeretem!
Virág nyílik a tereken.
Hinta lendül, labda perdül.
Dal csorog a lombok közül.*

*Homokvárban homoktorta...
Homokkirály lakodalma
megkezdődött bent a várban.
Én is éppen erre vártam.*

*Marikától tortát kaptam,
homoktortát, homokhabbal.
Ő a király leánykája,
homokból van a ruhája.*

*Arca, keze is homokból,
de a szíve színaranyból;
soha ilyen izes tortát
senki nekem nem nyújtott át.*

A többiek közül sokan megbotlottak, de ők sikerrel vették az akadályokat. Ugyesen átugrották a patakot, más versenyzőkkel ellentétben, akik bizony a habok közé pottyantak.

Az erdő lakói szájtátva nézték a három ügyes nyulacska, és kórusban biztatták őket:

- Hajrá, gyerekek!
Egyre közelebb értek a célhoz, már csak tíz méter, sőt egy mé-

ter volt hátra. És - győzelem. A három nyuszigyerek megnyerte a versenyt. A Mackó bácsi pedig díszes ünnepségen adta át a győzteseknek járó káposztás kosarakat. Az erdő összes lakója Tapsit, Ugrit és Fület ünnepelte. Otthon átadták szüleiknek szorgalmuk és erős akaratuk jutalmát, a három kosarat, tele zsenge, ropogós káposztával.

TOP VIDEO SHOP

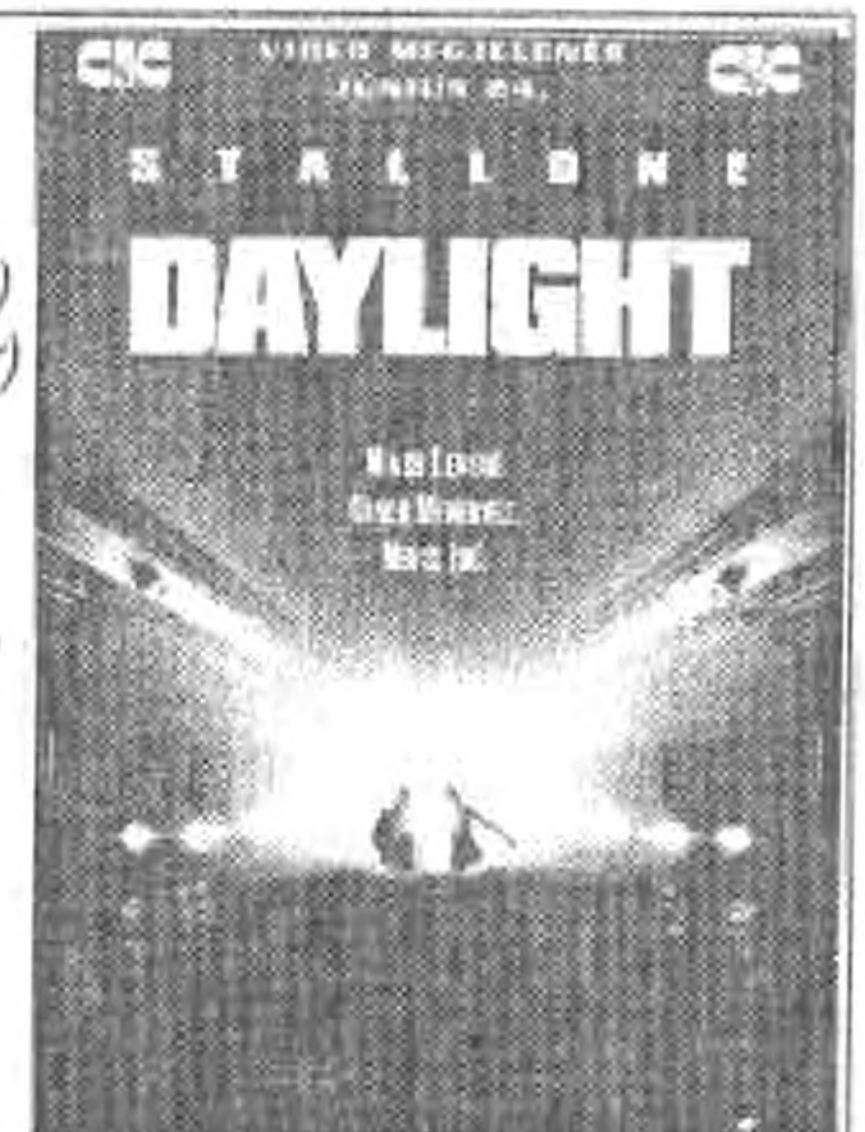
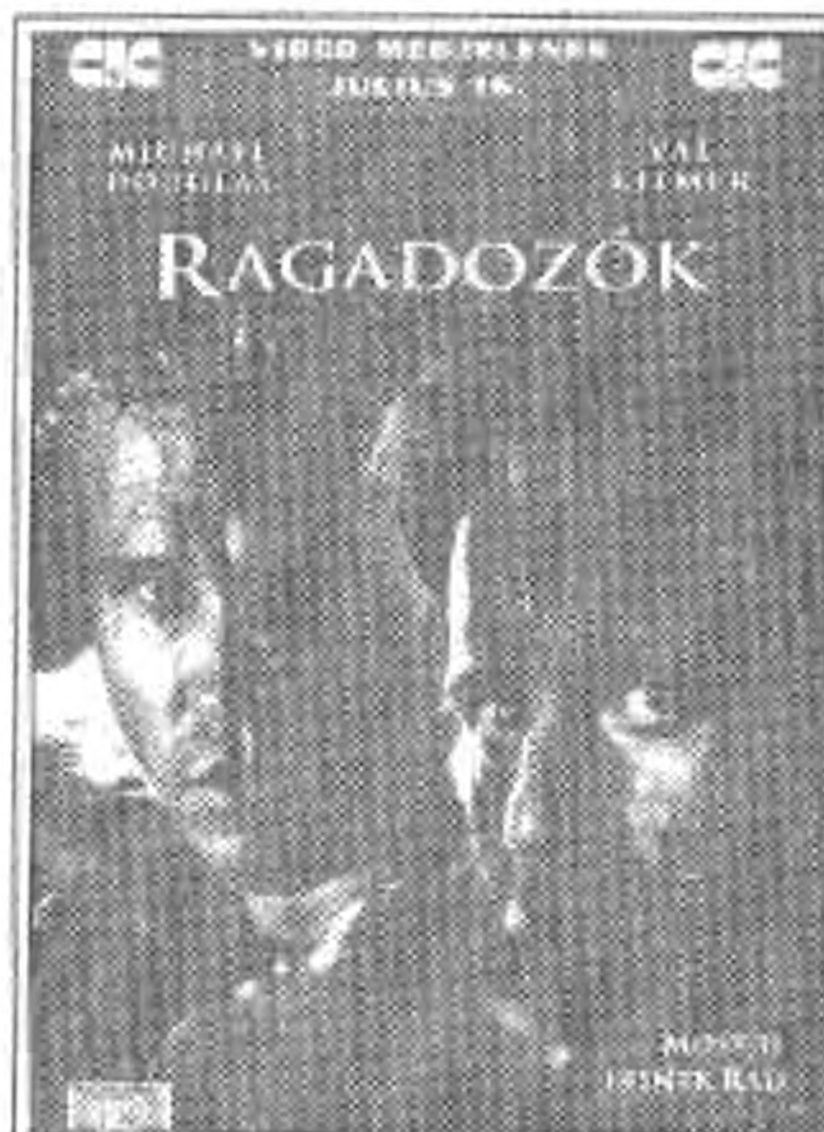
Júniusi megjelenések

- *Osztály, vigyázz!*
- *A kalandor (Van Damme)*
- *Sárkányszív*
- *Daylight (Stallone)*
- *Hull a pelyhes (Schwarzenegger)*
- *Jacu (Robin Williams)*

Júniusi előzetes:

- *Láncreakció (Keanu Reeves)*
- *Fejjel a falnak! (Kevin Costner)*
- *Váltságdíj (Mel Gibson)*
- *Ragadozók (Michael Douglas, Val Kilmer)*
- *Menekülés Los Angelesből (Kurt Russel)*

Júliusban újra kettőt fizet hármát vihet akció!
Minden hónapban 40-50 új film!
Kellemes videózást!
Békésszentendrési, Hunyadi u. 7. JERIKO Bt.

SPORT

24. forduló

Kétegyháza - Békésszentandrás
1:1 (0:1)

Kétegyháza 100 néző. Vezetete:
Tóth

Hunyadi: Erdei - Bencsik T., Litvai, Mrena, Szabó (Prjevara), Gugolya (Csipai), Bencsik I., Medveczki, Kovács, Bordács, Székely, Góllövő: Bencsik I.

Az első félidő gólját sajnos nem követte több, így a második félidőben a lelkes kétegyháziak kiegyenlítették.

Varga László: „Ennyi helyzetet nem lehet büntetlenül kihagyni. A lelkes Kétegyháza az utolsó percben egyenlített.”

Jók: Bencsik I., Kovács, Bordács

Ifjúsági mérkőzés:

Kétegyháza - Békésszentandrás 0:7

Gólzáporos győzelem

25. forduló

Békésszentandrás - Kunágota 1:1
(1:0)

Békésszentandrás 200 néző. Vezetete: Németh

Hunyadi: Erdei - Mrena, Bordács, Medveczki, Litvai, Bencsik T., Bedővári (Makai), Szabó G. (Bencsik I.), Kovács, Székely, Gugolya. Gólszerző: Kovács

Rétközben lejátszott találkozón az első félidőben és főlegben játszott a hazai csapat és a félidő végén a vezetést is megszerezték. A második félidőben még nagyobb lett

a fölényünk sok-sok gólhelyzet kimaradt, a vendégek egyenlítették és a vége döntetlen. Ezzel a döntetlennel a Magyarbánhegyes visszavette a vezetést a tabellán.

Varga László: „Sajnos a Kunágota kapusa lövés nélkül vitt el egy pontot.”

Jók: Litvai, Medveczki, Bordács, Kovács

Ifjúsági mérkőzés:

Békésszentandrás - Kunágota 10:2

Ismét gólzáporos győzelem.

26. forduló

Kaszaper - Békésszentandrás 1:0
(0:0)

Kaszaper 500 néző. Vezetete: Csonka

Hunyadi: Erdei - Mrena, Gugolya, Medveczki, Litvai, Bencsik, Bedővári, Szabó, Kovács (Prjevara), Székely, Makai.

Kitűnő játékevezetés mellett nagy iramú és színvonalas találkozón nyert a hazai csapat, így a Hunyadi elvesztette a tavaszi veretlenségét.

Varga László: „Hat kezdőjátékos hiányzott a csapatból a példátlan sérüléshullám miatt. Egy szerencsés góllal nyert a Kaszaper, gratulálunk nekik.”

Ifjúsági mérkőzés:

Kaszaper - Békésszentandrás 1:3

Értekes győzelem

27. forduló

Békésszentandrás - Méhkerék 1:0
(0:0)

Békésszentandrás 200 néző. Vezetete: Majoros

Hunyadi: Erdei - Bencsik T., Bánász, Medveczki, Szabó J., Mrena, Bedővári, Litvai (Makai), Kovács (Gugolya), Bencsik I. (Szabó G.), Székely.

Góllövő: Gugolya

Kiegyenlített színvonalas találkozón a sok gólhelyzet közül egyet értékesített a Hunyadi és megérdemelten nyerte a mérkőzést.

Varga László: „A játékkal elégedett vagyok, a helyzetkihasználással változatlanul adósak maradtunk, így magunknak tettük nehezzé a mérkőzést.”

Jók: Bencsik T., Litvai, Szabó J., Székely

Ifjúsági mérkőzés:

Békésszentandrás - Méhkerék 2:5

Fájó vereség hazai pályán.

28. forduló

Kétsoprony - Békésszentandrás
2:3 (0:2)

Kétsoprony 150 néző. Vezetete: Zábrák

Hunyadi: Erdei - Bencsik T., Litvai (Székely), Mrena (Makai), Szabó J., Gugolya, Székely, Medveczki, Kovács, Bencsik I. (Bordács), Bedővári. Góllövő: Gugolya 2, Székely.

Jól kezdett a Hunyadi, a félidőben két gólos előnyt szereztek. A második félidőben feljavultak a hazaiak, de izgalmas, élvezetes mérkőzésen sikerült megszerezni az igen fontos győzelmet. Ezzel a győzelemmel a második helyezést már biztos, így össze a Hunyadi a megyei I. osztályban szerepelhet. Gratulálunk!

Ifjúsági mérkőzés:

Kétsoprony - Békésszentandrás 0:2

Ezzel a győzelemmel az ifjúsági csapat tartja a harmadik helyezést. Reméljük a hátralévő két mérkőzésen meg is tartják.

A tabella eleje:

1. Magyarbánhegyes	28	18	6	4	84-35	60
2. Békésszentandrás	28	17	6	5	47-23	57
3. Kunágota	28	14	9	5	52-33	51

KÉZILABDA

18. forduló

Bszta. - Nagyszénás 21:18 (9:9)
Békésszentandrás 50 néző. Vezetete: Nyári, Veszter.

Hunyadi: Lólé - Egriné Kovács A. (9), Szopka Sz. (1), Hangyás T. (1), Csík M. (2), Sinka A. (4), Kozák Gy. (4). Cserék: Daru A. (kapus), Patkó H., Egri Sz., Kiss K. A lányok lelkesen, nagy akarással játszottak a jó játékerőt képviselő vendégek ellen. Félidőben még döntetlen volt az eredmény, de a második félidőben jó játékkal megérdemelten nyerték a találkozót.

19. forduló

Doboz - Bszta. 30:22 (15:8)
Vezetete: Varga II., Virág

Hunyadi: Lólé - Egriné Kovács A. (6), Kozák Gy. (5), Sinka A., Csík M. (2), Hangyás T. (8), Szopka Sz. (1). Cserék: Daru A. (kapus), Patkó H., Kiss K., Egri Sz.

A mérkőzés 15. percéig felváltva estek a gólok, onnan azonban elhúztak a hazaiak több góllal, amit a félidő végéig meg is tartottak.

A második félidőben egymás után 4 gólt dobtak a mieink, de nem sikerült a felzárkózás és a végén biztos győzelmet arattak a tabellán előkelő helyen álló hazaiak.

20. forduló

Bszta. - Gerla 33:15 (16:9)
Békésszentandrás 50 néző. Vezetete: Szellák, Szrnka

Hunyadi: Lólé (1) - Egriné Kovács A. (5), Kozák Gy. (6), Sinka

A. (5), Csík M. (5), Hangyás T. (5), Szopka Sz. (4). Cserék: Daru A. (kapus), Patkó H. (2), Egri Sz., Kiss K., Szilágyi K.

Ideges kezdés után a csapat megnyugodott és ezután tetszés szerint érte el góljait. Magabiztos győzelem.

21. forduló

Mezőberény - Bszta. 25:21 (13:13)
Hunyadi: Lólé - Egriné Kovács A. (5), Kozák Gy. (4), Sinka A. (3), Csík M. (1), Hangyás T. (6), Szopka Sz. (2). Cserék: Daru A. (kapus), Patkó H., Kiss K., Egri Sz., Szilágyi K.

A tabellán egymás mellett levő csapatok nagy csatát vívtak a győzelemért, de sajnos a második félidőben kissé leeresztett a csapat és így vesztek.

22. forduló

Bszta. - Szarvas 9:30 (3:20)
Békésszentandrás, 40 néző. Vezetete: Szevesó, Nagy

Hunyadi: Lólé - Egriné Kovács A., Kozák Gy. (2), Sinka A. (1), Csík M., Hangyás T. (6), Szopka Sz. Cserék: Daru A. (kapus), Patkó H., Kiss K.

A bajnok szarvasiak ellen idegesen kezdtek a lányok. A második félidőben viszont jól játszottak a lányok a szezon utolsó mérkőzésén. Végeredményben a bajnokság 10. helyén végeztek a lányok. Ez a szereplés az elvárásnak megfelelő volt. Részletesebb értékelést a következő számban adunk.

Kajak-kenu

A hosszú felkészülési időszak után végre elkezdődött a versenyszezon a kajakosoknál. A május 10-i Hanzók Őrs emlékverseny után minden hétvégén versenyen vettek részt kajakosaink. Ezekben a versenyekben az idejéhez képest megfelelően szerepeltek versenyzőink. Kiemelkedően szerepelt Szitó Ákos, aki Szegeden a Hanzók Őrs emlékversenyen az első helyezéért egy K-1-es kajakot nyert. Részt vett a Szegedi Nemzetközi Versenyen a Budapest - Vidék válogatott viadalon is, ahol egyéniben 4., párosban 2., négyesben első helyezést ért el. Eddigi versenyein kísérte a balszerencse is. Fadd-Domboriban a Vidéki Diákolimpián pályaelhagyásért kizárták, majd a Maraton Bajnokságon technikai „malőr”

miatt vezető pozícióban felborult. Remélem tanul ezekből a hibákból és még ebben az évben sok szép eredményt ér el. Dicséretesen szerepelt ezeken a versenyeken Nuver Attila, Nuver Attila - Patkó Róbert páros, valamint Nuver Gábor is. Most egy hetes szünet után ismét minden hétvégén verseny egészen az augusztus 1-3-i Utánpótlás Bajnokságig. A Simon Fiala emlékversenyt július 26-27-én rendezzük. Szeretnénk méltó módon megrendezni ezt a versenyt az eddigi hagyományoknak megfelelően, ezért várjuk a támogatók jelentkezését. Nehéz anyagi helyzetben levő szakosztályunk csak megfelelő támogatással tudja megrendezni ezt a versenyt. Előre is köszönjük a támogatásokat.

FEJEZETEK BÉKÉSSZENTANDRÁS SPORTTÖRTÉNETÉBŐL - XXV. fejezet

Történt Kishegyes - Szentandrásról

Mielőtt megkezdénénk az 1969-es bajnoki évet, kanyarodjunk vissza egy kicsit az elmúlt évek eseményeihez. Az idősebbek jól emlékeznek arra, hogy komoly gondot okozott mindig a mély fekvésű és kisméretű pályánk. Többéves készülődés és erőfeszítés után sikerült megszerezni a pálya végében, a külső labdarúgó pályának a földterületét, amely túlnyomó részt Bolgár József szakosztályvezető nevéhez fűződik. Bódi László elnök segítségével eljutottak a pályaépítésig, amelynek fűvesítése ismét komoly gondot jelentett. Azonban Tóth Imre az ÖRKI gyepgazdálkodási csoportjának munkatársa, és Tóth Gábor kiválóan megoldották ezt a nem mindennapi munkát. A sok segítő kéz mellett, ezen négy főszereplő, talán örökre beleírta nevét a két labdarúgó pálya gyepszőnyegébe az utódok számára. Egy másik nyomasztó gond a pálya után, labdarúgó csapatunk bukácsoolása, amelyről tudjuk, hogy minden évben csak éppen hogy megálltunk a talponton. Most talán kicsit oldódik majd ez a gond is. Haza igazolt Szarvasról Farkas Alajos, Fekete András és Megyeri Ferenc. Szintén Szarvasról igazolt Kiss György és Antal György. A feljövő fiatalok között találjuk Szabó Gábort, Paraszt Jánost, és a kapuban Patkós Imrét, mivel Nagy Ferenc viszont Szarvasra igazolt. Augusztustól Ficzeré II. József is a Hunyadi színeiben található. A fent soroltak után az új bajnoki évben majdnem egy új csapattal indulhatunk, amelynek kispadján egy új edzőt láthatunk Tóth III. János személyében. Ezen kis bemutatónak után mutatkozzanak be az osztályunkba följutott csapatok is, akik a négy távozó helyébe hatan érkeztek, ugyanis 18-ra emelték az I. osztály létszámát. Visszakerült a Bcs. Előre II. NB II. tartaléka, az NB III-ból kiesett Mezőhegyesi Kinizsi. A négy följutó a II. osztályból az Orosházi Dózsa SE., Endrődi Szpartakusz, Magyarbánhegyes és Körösladány csapatai. Most már így majdnem minden megvan, ami a labdarúgáshoz szükséges. Csak közben az időjárás jóvoltából pályánk nincsen. A külső pálya ugyan

már az őszi folyamán készen állt, és várta a tavaszi nyitányt, de a sok eső felázta, és várni kell hogy száradjon. A belső pálya még munkálatok alatt áll, és így a mérkőzéseinket Szarvason rendezzük, amíg az idő szárazabbra nem fordul. Most a mérkőzésekről rövidebben szól a krónika ebben az évben, mivel egy történelmi esemény is szerepel naptárunkban. Októberben ünnepeljük kishegyesi testvéreinkkel Szentandrásról

Itt mutatjuk a kishegyesi mérkőzés két csapatát.
1969. október 26. Kishegyesi Egység SE. - B. Hunyadi 4:1
Kishegyes csapata: a neveket sajnos nem tudjuk közölni,

való újratelepítésüknek 200. évfordulóját. Most azonban kezdődjék a tavaszi forduló.
1969. március 9. B. Hunyadi - Körösladány 2:0 (0:0) Szarvason. Vezetete: Valfinek
Összeállítás: Patkósi - Szalai, Burázs, Kiss Gy., Bagi János, Farkas Alajos, Fekete, Megyeri, Antal György (Szabó G.), Gyulai II. (Kiss III.), Járó. Edző: Tóth III. János. Jók: Szabó, Megyeri, Farkas. Gól: Szabó 2
A Hunyadi pályaátépítése miatt a fent említett okokból a mérkőzés Szarvason. A 60. percig a vendégek irányították a játékot. Ekkor a gyors Szabó G. elcsúszott egy hazaadást és 1:0. A 81. percben ismét Szabó G. egy keveredésből gólt szerzett, és megnyeri a mérkőzést. Egy ifi csapat, amely 2:0-ra veszített. Bobvos, Leugyel, Csernus, Dorogi L., Paraszt I., Juhász, Oláh, Lakatos, Virág, Bagi L., Paraszt II.

1969. március 16. Endrőd - B. Hunyadi 3:0 (1:0) Vezetete: Nagy. A nagy helyzeteket kihagyó Hunyadi simán veszített.
1969. március 21. B. Hunyadi - Csorvás 5:1 (4:1) Szarvason. Vezetete: Bognár
Jók: Farkas, Gyulai II., Szalai. Gól: Farkas 2, Gyulai II. 2, Megyeri
1969. március 30. Orosháza - B. Hunyadi 4:0 (3:0) Vezetete: Vozár II.
Összeállítás: Patkós - Járó, Burázs, Kiss Gy. (Kiss III.) - Szalai, Petrás, Fekete, Megyeri -

1969. május 24. B. Hunyadi - Medgyesegyháza 3:0 (3:0) Vezetete: Vozár II.
Összeállítás: Patkós - Szalai, Bagi J., Járó - Kiss III., Petrás, Fekete, Gyulai II. - Burázs, Farkas, Szabó (Kiss Gy.)
Jók: Kiss III., Burázs, Fekete. Gól: Burázs 2, Farkas 11-esből.
1969. június 1. Kondoros - B. Hunyadi 2:0 (2:0) Vezetete: Boros
A krónika szerint egy írástudatlan csapatól kaptunk ki.
1969. június 15. Bcs. Előre II. - B. Hunyadi 5:0 (4:0) Vezetete: Boldizsár.
Összeállítás: Patkós - Bagi J., Dorogi, Kiss Gy. - Kiss III., Petrás, Szabó, Fekete (Fazekas) - Gyulai II., Vass, Paraszt J. Jók: Szabó, Dorogi, Vass.
Hát itt az írástudók leckét adtak a múlt vasárnapi krónikáért. Az Előre II. ragyogó csapat. Csapatunkban ma a fiatalok lehetőséget kaptak a játékra.
1969. június 29. Magyarbánhegyes - B. Hunyadi 1:4 (0:0) Vezetete: Oravecz.
Jók: az egész csapat. Gól: Burázs 2, Gyulai II., Fekete.
Ifi: Magyarbánhegyes - B. Hunyadi 0:0
Összeállítás: Varga, Major, Tóth G., Dorogi, Ambrus, Balla, Tóth Z., Gázsó, Fazekas, Paraszt I., Oláh.
A tavaszi szezonról táblázat sajnos nem maradt, azonban most a kiesés nem fenyeget.
1969. augusztus 10., Körösladány - B. Hunyadi 0:1 (0:3) Vezetete: Gyarmati.
Összeállítás: Patkós - Bagi J., Dorogi, Kiss Gy. - Vass, Ficzeré II., Fekete, Megyeri - Gyulai II., Szabó G., Bagi II. Jók: Dorogi, Bagi J., Ficzeré II., Megyeri. Gól: Szabó G. a 43. percben 20 m-ről.
Az őszi nyitány ugyanúgy kezdődik, mint a tavaszi, a Körösladányt ugyanúgy Szabó Gabi veri meg, mint a tavasszal.
1969. augusztus 17. B. Hunyadi - Endrődi Szpartakusz 0:1 (0:0) Vezetete: Dudás.
A vendégek kapuja állandó nyomás alatt. Azonban az Endrődben játszó szarvasi Oravecz a 47. percben lött góljával veszítettünk. Jók: Ficzeré II., Tomonyiczka, Dorogi.
1969. augusztus 24. Csorvás - B. Hunyadi 3:0 (2:0) Vezetete: Boldizsár.

Gyulai II. (Bagi II.), Antal Gy., Farkas. Orosházán 15 év óta egy döntetlenünk volt csak. Most sajnos nem az lett.
1969. április 13. B. Hunyadi - Bcs. Kinizsi 0:2 (0:1) Vezetete: Fehér.
Az idő szárazra fordultával itthon rendeztük a mérkőzést a külső pályán. Pályaavató vereséggel.
1969. április 27. B. Hunyadi - Mezőhegyesi K. 4:2 (2:1) Vezetete: Németh M.
Összeállítás: Patkós - Szalai, Bagi J., Járó - Kiss III. (Kiss Gy.), Petrás, Fekete (Szabó), Megyeri - Gyulai II., Farkas, Burázs. Jók: Bagi J., Farkas. Megyeri. Gól: Farkas 2, Szabó, Gyulai.
1969. május 11. B. Hunyadi - Gyomai TK 1:2 (1:1) Vezetete: Molnár.
Jók: Szalai, Farkas, Megyeri. Gól: Megyeri
A 9. percben a meglepődött Patkós mellett a hálóba hull a labda. A 83. percben kapufáról vágódik a hálóba a második.

Újratelepítésének (1769-1969) 200. évében

Összeállítás: Patkós - Bagi J., Dorogi, Kiss Gy. - Tomonyiczka, Ficzeré II., Fekete, Megyeri - Gyulai II. (Kiss III.), Farkas, Bagi II. Jók: Tomonyiczka, Megyeri. Dorogi a 12. percben öngól, Bagi II. kapufa, Patkós 16 m-ről gólt kap egy újabb kapufa. Boldizsár játékvezető nagyon mérges, Ficzeré II. a 65. percben kiállítva, STOP.

1969. augusztus 31. B. Hunyadi - Orosházi Dózsa SE 1:1 (1:0) Vezette: Tóth. Jók: Dorogi, Ficzeré II., Megyeri. Gól: Burázs. A múlt vasárnapi kiállításért Ficzeré II. nem kapott büntetést. A 65. percben Patkós on áttemeltek és gól. 1:1.

1969. szeptember 21. B. Hunyadi - Bcs. Máv 2:0 (0:0) Vezette: Szívós. Jók: Dorogi, Ficzeré II., Farkas. Gól: Máv öngól és Megyeri.

1969. szeptember 28. Mezőhegyesi Kinizsi - B. Hunyadi 1:2 (1:0) Vezette: Vozár II.

Összeállítás: Patkós - Bagi J., Dorogi, Kiss III. - Gyulai II., Ficzeré II., Szabó, Megyeri - Burázs, Farkas, Bagi II.

Kinizsi vezetésről nyerni nagyon szép dolog volt Mezőhegyesen.

1969. október 5. B. Hunyadi - Doboz 2:0 (1:0) Vezette: Horváth.

A 22. percben Fekete beadását egy dobozi védő a hálóba gurítja. Szabó egy ütközésnél megsérül. Az 51. percben Megyeri 20 m-es lövése egy védőről bevágódik, 2:0.

1969. október 19. B. Hunyadi - Szeghalom 3:2 (1:1) Vezette: Balda

Összeállítás: Patkós - Bagi J., Dorogi, Kiss III. - Tomonyiczka, Ficzeré II., Fekete, Megyeri - Burázs, Gyulai II., Farkas. Jók: az egész csapat. Gól: Gyulai II., Fekete, Farkas 11-esből. A sokat támadó Hunyadi elfáradt, de győzött.

1969. október 25-26-án történelmi ünnepségre utazott egy 83 fős álló békésszentendrési küldöttség Kishegyesre, ahol 200 éve, 1769-ben eltelepült őseink fiai élnek. A küldöttség tagja volt a Hunyadi MSE. labdarúgó csapata is. Idézzük az akkori Topolya és Környéke című újság október 26-i számát, amelyben így írnak rólunk: „Eljöttek látogatónba falujuk népének leszármazottaihoz.” Olvashatjuk még a fent említett újság „Fél nap Békésszentendrison” című cikkében, hogy miként jártak felderítő úton, eredményesen őseik temetőiben.

„Fél nap Békésszentendrison” Vasárnap reggel érkezünk Békésszentendrásra. Csendes, rendezett utcáin kutak sorakoznak. Mint kezdő falukutató a temetőben kezdtem a munkát. A régi sírkövekről jegyezgettem le a neveket. A Szabó, Fabó, Csabai és Kátai nevek ismerősek Kishegyesen.

nyomók ellen. 1735-ben parasztfelkelést szerveztek, de sajnos ez a megmozdulás verelességgel végződött. Utána még nehezebb helyzetbe kerültek a békésszentendrások, ezért többen elvándoroltak a faluból. Egy zöld fődellő vastag könyvben, Békés megye történetében az áll, hogy 1769-ben Szentendrás lakói leköltöztek Kishegyes kincstári pusztára. Azóta kétszáz év múlt el, s Kishegyes lakói most találkoznak el-

Békésszentendrési Hunyadi csapata 1969.

Álló sor balról jobbra hátul: Major Imre szakosztályvezető, Sinka Imre, Fekete András, Megyeri Ferenc, Szabó Gábor, Burázs György, Bagi II. István

Középső sor: Tomonyiczka András, Dorogi András, Ficzeré II. József, Bontovics II. intéző, Tóth III. János edző, Mrena Mihály

Elöl guggolnak: Kiss György, Patkós II. Imre, Kiss III. István

- Kit keresnek - szólít meg egy idős néni.

- Őseinket - válaszoltam.

A községi tanács udvarában vára-koztunk a könyvtárosra, hogy halljunk valamit Békésszentendrás történetéről. A könyvtárost helyettesítő férfi fogadott bennünket. - Községünk területén az 1720-as években kezdtek letelepülni. A falu először Száraz György táblbíróé volt, aki bérbe adta Tolnay István megyei tisztviselőnek. Tolnay durva ember volt, nem becsülte a jobbágyokat. 1725-ben azt jegyezték fel róla, hogy megverte a jobbágyokat, mert nem teljesítették a parancsát. Az adózás, robotolás és az egyházi tized súlyos kőként nehezedett Békésszentendrás lakóira. A Maros menti szerbséggel szövetségbe fegyvert ragadtak az el-

őször Békésszentendrás polgáraival. A két falu találkozója a barátság jegyében történik.

Kollár Lajos Felejthetetlen hajnal volt 1969. október 25-én, amikor útnak indult velünk a Tanácsháza udvaráról az a két autóbusz, az akkori Jugoszláviába a Telecskai-dom-bok koszorúzta Kishegyesre. Különös kíváncsiság volt érezhető az út folyamán mindenkin.

Azonban a délelőtti megérkezésnél kezdett oldódni a hangulat, miután mindenki rátalált szeretett vendéglátójára, aki az iskolai találkozás és gazdag vendéglátás után otthonába kísérte. Az esti színvonalas kultúrműsor keretében szentendrési szereplők is részt vettek, igen szép sikerrel. Kiemelkedő színfoltja volt az estnek, a szentendrési ÁFÉSZ magyarruhába öltözött

népzenekara, Böszörményi Pál vezetésével. Akiket másnap hallani lehetett az Újvidéki Rádió (Novi-Sad) műsorában felvételről. Vasárnap 26-án délelőtt a két község sakkozói találkoztak, az emlékek szerint egy 11 táblás versenyen, amelyet házigazdáink nyertek, vagy három ponttal. Délután a labdarúgó mérkőzés következett, ahol szintén vendéglátóink győzedelmeskedtek 4:1 arányban. Este baráti vacsorán ismerkedtünk újabb rokonokkal. Találkozott itt Sinka a Sinkával, Fabó a Fabóval, Tóth a Tóth rokonaival. Hétfőn délelőtt egy fáradt, de jóhangulatú társaság indult Újvidékre városnézőbe, ahol sok mindent vásároltunk, és átmentünk a Várba, a történelmi Duna-hídon. Visszafelé Kishegyesre érve, egy üzletben nagy ámulatunkra valaki Szt. János kenyeret talált, barna örlemény alakjában, amiből majdnem mindenki hozott egy csomaggal. Majd búcsút intettünk a rokonoknak, és hazafelé.

1969. október 29. szerda, az elhalasztott medgyesegyházi mérkőzés.

Medgyesegyháza - B. Hunyadi 0:1 (0:0) Vezette: Walfisek Összeállítás: Patkós - Kiss III., Dorogi, Kiss Gy. - Tomonyiczka, Ficzeré II., Fekete, Megyeri - Burázs, Gyulai II., Bagi. Jók: az egész csapat. Gól: Ficzeré II.

A Kishegyesen elfáradt Hunyadi győzni tudott. A következő mérkőzésekről írásos emlék nem maradt. Azonban most a kiesés réme nem fenyeget, mert jelen helyzetben a 9. helyen vagyunk 29 ponttal, ami megnyugtató. Bajnoki táblázat helyett az év végén:

1. Gyomai TK bajnok, feljutott az NB III-ba.

10. B. Hunyadi 37 42 30 pont

15. Bcs. Kinizsi

16. Kondoros

17. Csorvás

18. Körösladány

Kiestek a megyei II. osztályba. Továbbra is várjuk segítségüket, észrevételeiket! Minden eddigi segítőnk tevékenységét hálással köszönjük! Jó szórakozást, hasznos időtöltést kívánunk! Bontovics II. Imre

Szeretné Ön pénzének egy részét megtakarítani? Ha igen, vásároljon a
Melis ABC-ben!

Nálunk minden héten más-más termékek kedvezményes áron kaphatók.

A jövő hétre ezt kínáljuk:

Paloma őrlött 250 gr-os kávé: 279 Ft
 Paloma Inst. UT: 200 Ft
 Marina üdítő 2/l rostos: 135 Ft
 San benedetto 2/l: 96 Ft
 Cillit vízkőoldó: 224 Ft
 Porcukor 0,5 kg: 68 Ft

Minden hónap elsején visszanyerheti egyszeri vásárlásának összegét. Ez évi nyerteseink:

- Hangyás Istvánné
- Csilik Mihályné
- Virág Sándorné
- Schmieder Jánosné

Köszönjük az eddigi bizalmukat.

Nem csak reggel, délután is vásárolhat meleg péksüteményt és kenyeret.

Nyári nyitvatartásunk:

Hétfőtől péntekig: 6-20 óráig
 Szombaton: 6-13 óráig
 Vasárnap: 7-11 óráig

**Az ARGOMEX
 Építészeti és Kereskedelmi Kft.**

**„BETONPATIKA” üzletének
 ajánlata:**

ANTIK, CLASSIC valamint ROMANTIK falburkoló és padlóburkoló kövek.

Betonadalékszerek, nemesvakolatok, csemperagasztók.

Kiváló minőségű fehércement, reklámáron!

*Betontermékek:
 zsalukő, pincefalazó elem, beton válaszfal*

VÁRJUK KEDVES VÁSÁRLÓINKAT a 44-es főút 71,3 km-nél!
Telefon: 66/313-439